

Załącznik 1

*do Zasad stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków
w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, dla projektów finansowanych z EFRR
przyjętych uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 21/935/20 z dnia 3 czerwca 2020 r.*

Metodyka stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020

Toruń, czerwiec 2020 r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

I.	PRZEDMIOT, ZAKRES I CEL OPRACOWANIA.....	3
II.	WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJE.....	3
	WPROWADZENIE	6
III.	METODOLOGIA PRACY I ŹRÓDŁA DANYCH WYKORZYSTYWANYCH DO ANALIZY I OBLICZEŃ	10
III.1.	ZASTOSOWANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA WYDATKÓW W REGIONALNYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH NA LATA 2014-2020	12
III.2.	ZASTOSOWANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA WYDATKÓW W KRAJOWYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH NA LATA 2017-2020	21
III.3.	ANALIZA KOSZTÓW PONOSZONYCH W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W RAMACH RPO WK-P NA LATA 2007-2013 .	25
III.4.	PODSUMOWANIE WNIOSKÓW Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY KOSZTÓW PONOSZONYCH W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W RAMACH RPO WK-P NA LATA 2007-2013	41
IV.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I BADAŃ.....	43
V.	ZAŁĄCZNIKI:	54
VI.	INFORMACJE, MATERIAŁY, DOKUMENTY I PRZEPISY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU ..	54

I. PRZEDMIOT, ZAKRES I CEL OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest przedstawienie metodyki stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków w ramach projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w RPO WK-P na lata 2014-2020, na podstawie analizy założeń SZOOP, w odniesieniu do osi priorytetowych 1-6 za wyjątkiem poddziałań, które będą realizowane poprzez instrumenty finansowe¹. Metodyka zawiera wskazanie:

- 1) rodzaju metody uproszczonej, której zastosowanie będzie najkorzystniejsze w projektach realizowanych w ramach ww. osi wraz ze wskazaniem typów projektów i beneficjentów, do których dana metoda może być zastosowana;
- 2) sposób obliczania kosztów związanych z daną metodą uproszczoną, z uwzględnieniem kluczowych etapów obliczeń oraz źródła danych wykorzystywanych do analizy i obliczeń, w tym ocenę znaczenia danych dla przewidywanych projektów i ocenę jakości danych,
- 3) rodzajów i kategorii kosztów, jakie mogą wystąpić w projektach realizowanych w ramach ww. osi oraz definicje ww. kosztów i ich katalog w podziale na działania i poddziałania,
- 4) wartości proponowanych stawek ryczałtowych w podziale na działania i poddziałania.

Celem opracowania jest zastosowanie metod uproszczonych w RPO WK-P, co wpłynie na zmniejszenie obciążeń administracyjnych po stronie beneficjentów programu.

II. WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJE

Beneficjent – podmiot o którym mowa w art. 2 pkt 10 lub art. 63 rozporządzenia ogólnego; na potrzeby niniejszego opracowania, ilekroć jest mowa o beneficjencie, należy przez to rozumieć również partnera i podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego ze środków RPO 2014–2020

Całkowite koszty kwalifikowalne – suma wszystkich kosztów kwalifikowalnych w ramach projektu

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IZ RPO – Instytucja zarządzająca regionalnym programem operacyjnym

Kategoria kosztów – koszty wyodrębnione ze względu na rodzaj kosztów kwalifikowalnych, określonych przez IZ RPO

Koszty bezpośrednie - koszty, które są bezpośrednio powiązane z pojedynczą czynnością podmiotu, przy czym powiązanie z taką pojedynczą czynnością można udokumentować

Koszty informacyjno-promocyjne bezpośrednie - koszty działań informacyjnych lub promocyjnych, określone w Regulaminie naboru, zdefiniowane jako zadania do realizacji w ramach projektów

¹ Dotyczy następujących działań/poddziałań: Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie prac B+R poprzez instrumenty finansowe; Poddziałanie 1.3.2. Wsparcie przedsiębiorstw akademickich poprzez instrumenty kapitałowe; Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw; Poddziałanie 1.5.1 Pożyczki dla MŚP na nowe modele biznesowe; Poddziałanie 1.6.1. Instrumenty finansowe dla innowacyjnych MŚP, Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (typ projektów 1 i 3); Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach; Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym dot. projektów związanych z budynkami mieszkaniowymi); Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT (dot. projektów związanych z budynkami mieszkaniowymi).

o charakterze promocyjnym (np. udział w targach, promocja regionu, promocja terenów inwestycyjnych)

Koszty informacyjno-promocyjne pośrednie - koszty związane z działaniami informacyjnymi lub promocyjnymi projektu, ponoszone zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w Wytycznych o kwalifikowalności oraz pozostałymi warunkami i procedurami określonymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie informacji i promocji (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.)

Koszty kwalifikowalne – koszty określone w Regulaminie naboru, niezbędne dla realizacji projektu, opisane we wniosku o dofinansowanie i wskazane w umowie o dofinansowanie

Koszty ogólne – koszty niezbędne do poniesienia w ramach realizacji projektu, których bezpośrednio nie można przyporządkować do konkretnego zadania w projekcie i które jednocześnie stanowią element stałej lub okresowej działalności beneficjenta lub są związane z jego bieżącymi wydatkami operacyjnymi)

Koszty personelu – koszty wynikające z umowy zawartej między pracodawcą, a pracownikiem lub umów o świadczenie usług w przypadku personelu zewnętrznego

Koszty pośrednie - koszty niezbędne do realizacji projektu, ale niedotyczące bezpośrednio głównego przedmiotu projektu, w tym koszty administracyjne, w przypadku których trudno jest dokładnie określić kwotę, którą można przypisać konkretnej czynności

Kwota ryczałtowa – kwota przyznana beneficjentowi, w wysokości ustalonej z góry, za wykonanie określonego zadania w projekcie, uzgodniona na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie i wskazana w umowie o dofinansowanie projektu

MŚP – mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające warunki określone w załączniku I do rozporządzenia nr 651/2014

Odbiorca ostateczny – podmiot korzystający ze wsparcia w ramach projektu w postaci grantu, vouchera, promesy lub bonu

Operator – beneficjent realizujący projekt operatorski

Personel bezpośredni – personel bezpośrednio zaangażowany w realizację projektu operatorskiego

Personel merytoryczny projektu - osoby zatrudnione przy prowadzeniu badań przemysłowych lub prac rozwojowych (pracownicy prowadzący badania, pracownicy techniczni, pozostali pracownicy pomocniczy) oraz brokerzy technologii.

Personel projektu – osoby zaangażowane do realizacji zadań lub czynności w ramach projektu, które wykonują osobiście

POIiŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

POPC - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020

Pomoc publiczna - pomoc, o której mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub pomoc de minimis, o której mowa w rozporządzeniu nr 1407/2013

i w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE L 114 z dnia 26 kwietnia 2012 r., str. 8) oraz w rozporządzeniu nr 651/2014

Projekt – przedsięwzięcie w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej zgłoszone do objęcia lub objęte wsparciem ze środków EFRR

Projekt grantowy – projekt o którym mowa w art. 35 ustawy wdrożeniowej

Projekt operatorski – projekt polegający na redystrybucji środków do ostatecznych beneficjentów w postaci grantów, voucherów, promes lub bonów

Projekt partnerski – projekt w rozumieniu art. 33 - 34 ustawy wdrożeniowej

Rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L 347 z dnia 20 grudnia 2013 r., s. 320-469 z późn. zm.)

RPO WK-P 2007-2013 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przyjęty Uchwałą Nr 70/892/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2013 oraz zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej Nr K(2007)5071 z dnia 10 października 2007 r. (z późn. zm.)

RPO WK-P 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, przyjęty decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 16 grudnia 2014 r. nr CCI 2014PL16M2OP002 oraz uchwałą nr 1/1/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2014 r. (z późn. zm.)

RPO 2014–2020 – Regionalne Programy Operacyjne województw na lata 2014–2020 - z wyłączeniem RPO WK-P 2014-2020 (w przypadku odwołania w dokumencie do konkretnego województwa użyto skrótu RPO i nazwy województwa, np. RPO 2014–2020 woj. dolnośląskiego)

Stawka jednostkowa – stawka, ustalona z góry, dla danego towaru, usługi lub wynagrodzenia personelu projektu, którą beneficjent jest zobowiązany stosować do rozliczenia kosztów poniesionych w ramach projektu, uzgodniona na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie i wskazana w umowie o dofinansowanie projektu

Stawka ryczałtowa – stawka stanowiąca procent jednej lub kilku kategorii kosztów, na podstawie której beneficjent rozlicza koszty poniesione w ramach projektu, uzgodniona na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie i wskazana w umowie o dofinansowanie projektu

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przyjęty uchwałą nr 23/758/2015 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia projektu Szczegółowego Opisu

Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 („SZOOP RPO”) z późn. zm.

UE – Unia Europejska

Uproszczone metody rozliczania kosztów – metody rozliczania wydatków możliwe do zastosowania przez beneficjentów i dopuszczalne przez IZ RPO, w tym stawki ryczałtowe, stawki jednostkowe i kwoty ryczałtowe, które nie wymagają gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych w ramach projektu na potwierdzenie poniesienia wydatków, a jedynie przedstawienia dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie rezultatów, wykonanie produktów lub zrealizowanie działań zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu lub dokumentacji potwierdzającej rozliczenie kosztów będących podstawą do rozliczenia stawek ryczałtowych (dotyczy tylko stawek ryczałtowych).

Ustawa wdrożeniowa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2016 r. poz. 217 z późn. zm.)

Uszczegółowienie RPO WK-P 2007-2013 - szczegółowy opis priorytetów RPO WK-P 07-13, przyjęty Uchwałą Nr 75/963/07 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 („Uszczegółowienie RPO”) z późn. zm.

Wydatek kwalifikowalny – koszt lub wydatek poniesiony w związku z realizacją projektu w ramach danego programu operacyjnego, który spełnia kryteria refundacji, rozliczenia (w przypadku systemu zaliczkowego) zgodnie z umową o dofinansowanie

Wydatek niekwalifikowalny – każdy koszt lub wydatek poniesiony, który nie jest wydatkiem kwalifikowanym

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności – Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 września 2016 r. (MR/H 2014-2020/12(02)/09/2016)

WPROWADZENIE

Zgodnie z intencjami Komisji Europejskiej zastosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków współfinansowanych z funduszy europejskich ma przede wszystkim usprawnić proces oceny i rozliczania projektów oraz zmniejszyć ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, co potwierdza dotychczasowa praktyka Komisji w tym zakresie. Metody te mają zastosowanie przede wszystkim w odniesieniu do wydatków, które są trudne do zweryfikowania, z uwagi na konieczność sprawdzenia wielu drobnych pozycji, które mają niewielki wpływ lub nie mają szczególnego wpływu na oczekiwany wynik operacji oraz w przypadku, gdy rozliczenie wydatków wymaga skomplikowanych kluczy rozliczeniowych. Wytyczne krajowe wskazują na możliwość zastosowania przez IZ RPO trzech rodzajów metod uproszczonych: stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych, które zostały opisane poniżej.

1) STAWKI JEDNOSTKOWE², do których należą:

- a. stawki dla danego towaru lub usługi;
- b. godzinowe stawki wynagrodzenia personelu projektu z wyłączeniem osób wskazanych w kosztach pośrednich, które:
 - i. bazują na ostatnich udokumentowanych rocznych kosztach zatrudnienia brutto danej osoby wchodzącej w skład personelu projektu lub na uśrednionych udokumentowanych rocznych kosztach zatrudnienia brutto pracowników beneficjenta na takim samym lub zbliżonym stanowisku służbowym;
 - ii. liczone są jako iloraz ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1720 godzin;
 - iii. stawki nie zawierają kosztów delegacji personelu projektu;
 - iv. nie obejmują kosztów pośrednich;
- c. godzinowe stawki wynagrodzenia personelu projektu, które obejmują koszty pośrednie i są liczone jako iloraz ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1720 godzin.

Zakłada się, że stawki jednostkowe mogą być określone zarówno przez IZ RPO jak i przez beneficjenta, pod warunkiem ich uzgodnienia z IZ RPO na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie projektu. Ponadto stawki jednostkowe mogą podlegać indeksacji pod kątem dostosowania do poziomu kosztów cen rynkowych, w oparciu o wskaźniki makroekonomiczne, zgodnie z metodologią przyjętą dla danej kwoty lub stawki zatwierdzonej przez IZ PO.

Weryfikacja przyjętych stawek jednostkowych jest dokonywana poprzez weryfikację osiągniętych rezultatów projektu, wykonanych produktów lub zrealizowanych działań, zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu. Natomiast rozliczenie stawek jednostkowych odbywa się według stawki ustalonej we wniosku o dofinansowanie projektu, w zależności od faktycznie wykonanej ilości dóbr/usług w ramach danego projektu. W związku z powyższym przyjmuje się, że za niezrealizowane lub niewłaściwie zrealizowane działania zapłata nie następuje.

2) KWOTY RYCZAŁTOWE są możliwe do zastosowania, pod warunkiem jednoczesnego spełnienia dwóch poniższych warunków³:

- a. ich suma w projekcie nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości kwoty 100 000 EUR wkładu publicznego;
- b. przysługują za wykonanie określonego w projekcie zadania lub zadań.

Zakłada się, że IZ RPO może określić, że stosowanie tej metody uproszczonej będzie fakultatywne albo obowiązkowe dla wszystkich lub niektórych beneficjentów lub w odniesieniu do wszystkich lub niektórych operacji. Kwoty ryczałtowe powinny być określone w Regulaminie naboru. Kwota ryczałtowa dla projektu może być uzgodniona z beneficjentem na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie, a następnie określona w umowie o dofinansowanie projektu.

² Zgodnie z art. 67 ust.1 lit. b), Rozporządzenia ogólnego.

³ Zgodnie z art. 67 ust.1 lit. c), ibidem.

Weryfikacja wydatków polega na sprawdzeniu, czy działania zadeklarowane przez beneficjenta zostały zrealizowane i określone w umowie o dofinansowanie wskaźniki produktu lub rezultatu osiągnięte. Rozliczenie, co do zasady, jest uzależnione od zrealizowania danego działania, ale może być również dokonywane w etapach w zależności od specyfiki projektu, np. gdy w ramach projektu zakłada się realizację różnych etapów działania, które mogłyby być objęte kilkoma kwotami ryczałtowymi.

Przyjmuje się, że w przypadku niezrealizowania w pełni wskaźników produktu lub rezultatu, objętych kwotą ryczałtową, dana kwota jest uznana za niekwalifikowaną. Następuje rozliczenie w systemie "spełnia - nie spełnia".

3) STAWKI RYCZAŁTOWE⁴ stanowiące określony procent jednej lub kilku kategorii kosztów:

- a. **do 25%** bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych projektu, pod warunkiem, że stosowana stawka jest obliczana na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczeń określonej przez IZ lub na podstawie metody stosowanej w ramach projektów finansowanych w całości z krajowych środków publicznych (bez udziału środków UE), której zastosowanie będzie możliwe w przypadku podobnego rodzaju projektów i beneficjentów finansowanych ze środków UE;
- b. **do 15%** bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych związanych z zaangażowaniem personelu projektu - bez konieczności udokumentowania jej wyliczenia;
- c. **według stawki ryczałtowej stosowanej do** kwalifikowanych kosztów bezpośrednich na podstawie istniejących metod i odpowiednich stawek stosowanych w innych dziedzinach polityk UE w przypadku podobnego typu projektu i beneficjenta - pod warunkiem ich określenia w odpowiednich aktach delegowanych wydanych przez KE.

Stawki ryczałtowe muszą być określone w SZOOP RPO WK-P 2014-2020 lub regulaminie naboru/ogłoszeniu naboru projektów pozakonkursowych.

Weryfikacja stawek ryczałtowych polega na sprawdzeniu, czy beneficjent prawidłowo zastosował określoną wysokość stawki ryczałtowej, wynikającą z umowy o dofinansowanie projektu oraz czy prawidłowo wykazał kwotę wydatków będącą podstawą wyliczenia stawek. Natomiast rozliczenie stawek ryczałtowych polega na rozliczeniu kosztów będących podstawą do rozliczenia stawek. Jeśli wydatki, będące podstawą wyliczenia stawek ryczałtowych, przedstawione do rozliczenia, będą niższe w stosunku do zatwierdzonego budżetu projektu, stawkę nalicza się w stosunku do rzeczywiście poniesionych kosztów stanowiących podstawę.

Weryfikacja wszystkich metod uproszczonych polega na sprawdzeniu zgodności dostarczonych produktów lub zrealizowanych usług/działań z założeniami określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu oraz podlega weryfikacji w zakresie osiągnięcia wskaźników produktu lub rezultatu podczas kontroli na miejscu lub wizyty monitorującej.

⁴ Zgodnie z art. 67 ust.1 lit. d), ibidem.

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wskazują również sposób wyliczenia wydatków podlegających rozliczeniu na podstawie metod uproszczonych. **Każda metoda musi spełniać co najmniej jeden z poniższych warunków**, tj. musi zostać dokonana:

- a. w oparciu o sprawiedliwą, rzetelną i możliwą do zweryfikowania kalkulację dokonaną:
 - i. na podstawie danych statystycznych lub innych obiektywnych danych lub
 - ii. na podstawie zweryfikowanych danych historycznych beneficjentów lub
 - iii. w drodze zastosowania praktyki księgowej standardowo stosowanej przez danego beneficjenta;
- b. zgodnie z zasadami wyliczenia analogicznych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych stosowanych w ramach polityk UE i dotyczących analogicznych typów projektów i beneficjentów;
- c. zgodnie z zasadami wyliczania analogicznych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych stosowanych w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w przypadku podobnego rodzaju projektu i beneficjenta;
- d. na podstawie stawek określonych w rozporządzeniu ogólnym lub w innych dokumentach odnoszących się do danego funduszu;
- e. na podstawie metody wyliczenia stawek określonej w dokumentach odnoszących się do danego funduszu.

Jedynie dla stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych została określona szczegółowa zawartość metodyki, która musi obejmować:

- a. szczegółowy zakres oraz cenę jednostkową stawki;
- b. wskazanie typów operacji, do których zastosowanie ma stawka jednostkowa;
- c. opis i definicję wskaźnika rozliczającego stawkę jednostkową;
- d. źródło danych użytych do kalkulacji stawki jednostkowej, załączone dane źródłowe, miejsce ich przechowywania oraz wskazanie okresu, którego te dane dotyczą;
- e. uzasadnienie dlaczego proponowana metoda kalkulacji jest odpowiednia dla danej stawki jednostkowej;
- f. opis sposobu kalkulacji stawki, w tym jakie przyjęto założenia w zakresie jakości lub ilości danych, a jeżeli to możliwe, także dowody statystyczne lub inne miarodajne dane do porównania;
- g. informacje o dochodach, które mogą powstać w związku z zastosowaniem stawki jednostkowej oraz czy dochody te zostały uwzględnione przy kalkulacji wysokości stawki jednostkowej;
- h. informacje w jaki sposób zapewniono, że tylko wydatki kwalifikowane uwzględniono w ramach stawki jednostkowej;
- i. poziom cross-finansingu i zakupu środków trwałych objętych stawką;
- j. sposób weryfikacji/dokumenty potwierdzające wykonanie stawki jednostkowej;
- k. opis ryzyka związanego z wprowadzeniem stawki jednostkowej.

Na podstawie wytycznych do krajowych programów operacyjnych ustalono, że dla typów projektów realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 w ramach osi 1-6, ustalanie stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych przez IZ RPO na poziomie wytycznych do RPO 2014-2020 nie ma uzasadnienia. W przypadku stawek jednostkowych nie jest to uzasadnione ze względu na zróżnicowanie operacji realizowanych przez beneficjentów w ramach projektów. Jak wynika z wytycznych/ regulaminów naborów do RPO 2014-2020 stawki jednostkowe mają zastosowanie dla tych samych lub bardzo podobnych, porównywalnych czynności i ich kosztów ponoszonych przez beneficjentów we wszystkich projektach realizowanych w ramach tego samego naboru. Tego rodzaju sytuacja nie została zidentyfikowana w SZOOP. Natomiast kwoty ryczałtowe mają zastosowanie w przypadku małych operacji, których koszt nie powinien przekroczyć kwoty 100 000,00 EUR wsparcia publicznego. Zapisy SZOOP nie ograniczają wysokości kosztów kwalifikowalnych projektów do wartości, które mogłyby zostać rozliczane kwotą ryczałtową. Ograniczenia takie pojawiają się jedynie w stosunku do elementów projektów, tj. kosztu pojedynczej instalacji OZE, w ramach Poddziałania 3.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Ponadto w przypadku projektów o charakterze operatorskim, polegających na udzielaniu grantów lub bonów pojawiają się ograniczenia kwotowe dla typów operacji w ramach Podziałania 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych. Jednak w tych projektach za ustalanie warunków realizacji odpowiada operator, który ustala metody rozliczania projektów realizowanych przez odbiorców ostatecznych w uzgodnieniu z IZ RPO. Stosowanie stawek ryczałtowych jest najodpowiedniejsze w przypadku kosztów, które są stosunkowo niskie i których weryfikacja jest kosztowna co miało miejsce w przypadku RPO 2007-2013 – problematyczne koszty stanowiły koszty pośrednie związane z zarządzaniem projektem, które były kosztami niskimi w stosunku do wartości projektu ale ich rozliczenie wymagało dużych nakładów pracy po stronie IZ RPO, ponieważ w dokumentach rozliczających te koszty było najwięcej błędów, które były wielokrotnie przedmiotem sporu pomiędzy beneficjentem a IZ RPO.

W związku z powyższym analiza została ograniczona do zbadania możliwości zastosowania i określenia wysokości stawek ryczałtowych dla poszczególnych działań RPO WK-P 2014-2020.

Powyższe nie wyklucza możliwości zastosowania dla RPO WK-P 2014-2020 pozostałych metod uproszczonych.

III. METODOLOGIA PRACY I ŹRÓDŁA DANYCH WYKORZYSTYWANYCH DO ANALIZY I OBLICZEŃ

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wyliczenie wydatków, podlegających rozliczeniu metodą stawek ryczałtowych przeprowadzono:

- 1) zgodnie z zasadami wyliczenia analogicznych stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych lub stawek ryczałtowych, stosowanych w ramach polityk UE i dotyczących analogicznych typów projektów i beneficjentów;
- 2) w oparciu o sprawiedliwą, rzetelną i możliwą do zweryfikowania kalkulację, przeprowadzoną na podstawie danych statystycznych i zweryfikowanych historycznych danych beneficjentów RPO 2007-2013;

Dla spełnienia pierwszego warunku ustalono, że w odniesieniu do RPO WK-P na lata 2014-2020, najbardziej zbliżone i adekwatne do typów projektów i beneficjentów są projekty realizowane w ramach działań określonych w polskich programach dofinansowanych z funduszy UE. Zatem na potrzeby niniejszej metodyki przeanalizowano zapisy w zakresie kwalifikowalności wydatków w kontekście zastosowania metod uproszczonych w ramach niżej wymienionych programów⁵.

I. Krajowe programy operacyjne:

- 1) Infrastruktura i Środowisko,
- 2) Inteligentny Rozwój,
- 3) Polska Cyfrowa,
- 4) Polska Wschodnia,

II. Regionalne programy operacyjne województwa:

- 1) dolnośląskiego
- 2) lubelskiego
- 3) lubuskiego
- 4) łódzkiego
- 5) mazowieckiego
- 6) małopolskiego
- 7) opolskiego
- 8) podkarpackiego
- 9) podlaskiego
- 10) pomorskiego
- 11) śląskiego
- 12) świętokrzyskiego
- 13) warmińsko-mazurskiego
- 14) wielkopolskiego
- 15) zachodniopomorskiego.

Dla spełnienia drugiego warunku przeanalizowano dane historyczne beneficjentów projektów realizowanych w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013, dotyczące wydatków faktycznie poniesionych i rozliczonych w końcowych wnioskach o płatność. Badaniem objęto **362 projekty**, co stanowi 17,5% zrealizowanych 2065 projektów. Szczegółowy opis wyboru projektów do badania znajduje się w dalszej części opracowania. W analizie uwzględniono te działania i poddziałania, które zawierały analogiczne typy projektów jakie zostały zidentyfikowane w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020.

W związku z powyższym opracowanie opiera się na porównaniu zastosowania uroszczonych metod rozliczania wydatków w regionalnych i krajowych programach operacyjnych oraz na analizie wydatków ponoszonych przez beneficjentów w projektach realizowanych w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013.

⁵ Analiza programów operacyjnych sporządzona w maju 2016 r.

Korzystając z danych historycznych oraz wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków dla krajowych i regionalnych programów operacyjnych, opracowano katalog kategorii kosztów, jakie mogą wystąpić w RPO WK-P 2014-2020 oraz ustalono stawki ryczałtowe dla poszczególnych typów projektów oraz beneficjentów.

Dodatkowo w opracowaniu przeanalizowano stosowane w innych programach operacyjnych limity i ograniczenia procentowe lub kwotowe, w stosunku do następujących kategorii kosztów, które występują w większości projektów: koszty przygotowania projektu, koszty zarządzania i obsługi projektu, koszty personelu, koszty promocji projektu.

III.1.ZASTOSOWANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA WYDATKÓW W REGIONALNYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH NA LATA 2014-2020

Dokonano analizy wytycznych programowych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach regionalnych programów operacyjnych, finansowanych ze środków EFRR, w celu porównania zastosowania metod uproszczonych rozliczania kosztów w tych programach oraz w celu zidentyfikowania kategorii kosztów, dla których zostały założone limity procentowe w stosunku do wartości projektów. Analizie poddane zostały dokumenty programowe w ramach wszystkich regionalnych programów operacyjnych, w tym w szczególności wytyczne programowe dotyczące kwalifikowalności wydatków (dotyczy 10 RPO 2014-2020)⁶.

W RPO województwa łódzkiego wprost wskazano, że w ramach osi współfinansowanych z EFRR nie mają zastosowania uproszczone metody rozliczania wydatków⁷. W RPO województwa warmińsko-mazurskiego zastrzeżono brak możliwości zastosowania rozliczania wydatków metodami uproszczonymi w większości działań finansowanych z EFRR. Uproszczone metody nie są przewidziane także w RPO województwa: wielkopolskiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego i dolnośląskiego. W przypadku RPO województwa lubelskiego, mazowieckiego i podlaskiego SZOOP dla tych programów dopuszcza stosowanie metod uproszczonych, ale brak jest szczegółowych warunków ich zastosowania.

Chociaż RPO dla pozostałych województw dopuszczają możliwość stosowania metod uproszczonych, przywołując odpowiednie zapisy ogólne z Wytycznych w zakresie kwalifikowalności, jednak jedynie instytucje zarządzające RPO województwa: lubuskiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego pomorskiego i śląskiego, przewidują uszczegółowienia zapisów w tym zakresie.

RPO województwa lubuskiego dopuszcza możliwość rozliczania metodą stawki jednostkowej kosztów bezpośrednich w zakresie kosztów wynagrodzeń personelu. RPO pozostałych województw nie ustaliły stawek jednostkowych i kwot ryczałtowych dla projektów realizowanych w ramach działań finansowych z EFRR.

⁶ Patrz rozdział VII niniejszej metodyki – Informacje, materiały, dokumenty i przepisy prawne wykorzystane w opracowaniu.

⁷ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (EFRR); załącznik do Uchwały nr 930/16 zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 16 sierpnia 2016 r., str. 35.

RPO województw: lubuskiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego i śląskiego wprowadziły metody uproszczone w postaci stawek ryczałtowych stosowanych dla kosztów ogólnych, które definiuje się jako koszty pośrednie, przy czym w RPO województwa małopolskiego zastosowało, aż 14 wysokości stawek odpowiednio dla różnych typów projektów. Poniżej przedstawiono metody uproszczone oraz limity procentowe lub kwotowe z podziałem na kategorie kosztów ustalone w ramach regionalnych programów operacyjnych.

III.1.1.1. METODY UPROSZCZONE DLA REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH W PODZIALE NA WOJEWÓDZTWA

- 1) MAŁOPOLSKIE – metoda stawki ryczałtowej została zastosowana do rozliczania **kosztów pośrednich** i wynosi **1,5%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, a dla projektów partnerskich - z udziałem co najmniej 5 partnerów - **2,5%** całkowitych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem, że w obydwu przypadkach w wybranych działaniach/poddziałaniach mogą być ustalone odrębne limity⁸. Wykaz ustalonych limitów znajduje się poniżej:
 - a) **25%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu promocji gospodarczej Małopolski – projekty realizowane bez pomocy publicznej⁹;
 - b) **20%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych dla typu projektu – Regionalny program rozwijania centrów transferu wiedzy¹⁰;
 - c) **17%** całkowitych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu dla projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw, z zastrzeżeniem, że dotyczy to projektów rozlicznych w ramach pomocy de minimis¹¹;
 - d) **15%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu promocji postaw przedsiębiorczych¹²;
 - e) **7%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym¹³;
 - f) **6%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów dotyczących terenów inwestycyjnych i towarzyszących im obiektów w ramach działania – Strefy aktywności gospodarczej¹⁴;
 - g) **6%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami¹⁵;
 - h) **6%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu organizacji wydarzeń kulturalnych¹⁶;
 - i) **6%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu ochrony różnorodności biologicznej¹⁷;

⁸ Wytyczne programowe instytucji zarządzającej RPO WM 2014 – 2020 - Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020; załącznik nr 1 do Uchwały nr 74/17 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 24 stycznia 2017r.; str. 65-66.

⁹ Ibidem, str. 111.

¹⁰ Ibidem, str. 99.

¹¹ Ibidem, str. 93-94.

¹² Ibidem, str. 106.

¹³ Ibidem, str. 121.

¹⁴ Ibidem, str. 103.

¹⁵ Ibidem, str. 133.

¹⁶ Ibidem, str. 134.

¹⁷ Ibidem, str. 140.

- j) **5%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych dla projektów informatycznych z zakresu elektronicznej administracji, e-usług publicznych oraz zasobów cyfrowych¹⁸;
- k) **3,7%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu infrastruktury dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych¹⁹;
- l) **3%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu redukcji emisji (zanieczyszczeń do środowiska), przy czym dla typu projektu sieci ciepłownicze 2%²⁰;
- m) **3%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu wodno-kanalizacyjnego²¹;
- n) **3%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu regionalnego transportu kolejowego²²;
- o) **2%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu rozwoju instytucji kultury i udostępniania dziedzictwa kulturowego²³;
- p) **2%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu lokalnych tras turystycznych²⁴;
- q) **2%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu wsparcia wewnętrznych potencjałów regionu, w tym miejscowości uzdrowiskowych i zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego zbiorników wodnych²⁵;
- r) **1%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu infrastruktury drogowej²⁶;
- s) **0,9%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu adaptacji do zmian klimatu²⁷;
- t) **0,5%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu niskoemisyjnego transportu miejskiego²⁸;
- u) **0,5%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu systemu gospodarki odpadami²⁹;
- v) **0,5%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu rewitalizacji miast, obszarów wiejskich oraz trenów przemysłowych³⁰;
- w) **0,5%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia³¹;
- x) **0,4%** kosztów kwalifikowalnych dla projektów z zakresu taboru kolejowego³².

Jeśli zarządzanie/promocja projektu zostanie powierzona podmiotowi zewnętrznemu, powyższe limity nadal obowiązują, lecz wydatki rozliczane są jako wydatki rzeczywiście poniesione³³.

¹⁸ Ibidem, str. 102.

¹⁹ Ibidem, str. 118.

²⁰ Ibidem, str. 123.

²¹ Ibidem, str. 131.

²² Ibidem, str. 144.

²³ Ibidem, str. 135, 136.

²⁴ Ibidem, str. 137.

²⁵ Ibidem, str. 141.

²⁶ Ibidem, str. 142.

²⁷ Ibidem, str. 126, 127.

²⁸ Ibidem, str. 125.

²⁹ *Wytyczne programowe instytucji zarządzającej RPO WM 2014 – 2020 - Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020*; str. 129, 130.

³⁰ Ibidem, str. 147.

³¹ Ibidem.

³² Ibidem, str. 143.

³³ Ibidem, str. 66-67.

2) OPOLSKIE – metodą stawki ryczałtowej mogą być rozliczane **koszty pośrednie** w wysokości do **8 %** bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych w przypadku projektów dotyczących inwestycji w infrastrukturę B+R; do **17 %** bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych w przypadku projektów dotyczących badań przemysłowych i prac rozwojowych³⁴;

do **25%** bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych w przypadku projektów dotyczących: przygotowania terenów inwestycyjnych³⁵, efektywności energetycznej w budynkach publicznych³⁶, strategii nieemisyjnych w miastach subregionu³⁷, zapobieganiu zagrożeniom (mała retencja)³⁸, systemu wczesnego ratownictwa³⁹, dziedzictwa kulturowego i kultury⁴⁰, infrastruktury drogowej⁴¹, infrastruktury ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu⁴², inwestycji wynikających z Lokalnych Planów Rewitalizacji⁴³

do 15 % - w przypadku, gdy realizacja projektu prowadzi do powstania kosztów pośrednich, możliwe jest zastosowanie stawki ryczałtowej w wysokości do 15 % bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów związanych z zaangażowaniem personelu projektu – bez

³⁴ REGULAMIN KONKURSU dotyczący projektów złożonych w ramach: Osi I Innowacje w gospodarce dla działania 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I Wersja nr 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 1792/2016 z dnia 8 marca 2016 r., Opole, marzec 2016 r.

³⁵ Regulamin konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA II Konkurencyjna gospodarka PODDZIAŁANIE 2.2.1 Przygotowanie terenów inwestycyjnych Konkurs nr RPOP.02.02.01-IZ.00-16-001/16 Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2812/2016 z dnia 2 listopada 2016 r., Opole, listopad 2016 r.

³⁶ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA III Gospodarka niskoemisyjna PODDZIAŁANIE 3.2.1. Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Konkurs nr RPOP.03.02.01-IZ.00-16-002/16 dla subregionów: kędzierzyńsko – kozielskiego, brzeskiego, południowego Wersja nr 3; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2951 /2016 z dnia 28 listopada 2016 r. OPOLE, listopad 2016 r.

³⁷ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA III Gospodarka niskoemisyjna PODDZIAŁANIE 3.1.1 Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3163/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. Opole, styczeń 2017 r.

³⁸ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA IV Zapobieganie zagrożeniom DZIAŁANIE 4.1 Mała retencja Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3162/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.

³⁹ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA IV Zapobieganie zagrożeniom DZIAŁANIE 4.2 System wczesnego reagowania i ratownictwa Konkurs nr RPOP.04.02.00-IZ-16-001/16 Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2028/2016 z dnia 19 kwietnia 2016 r. Opole, kwiecień 2016 r.

⁴⁰ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego PODDZIAŁANIE 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura Konkurs nr RPOP.05.03.01-IZ.00-16-001/16 Wersja nr 3, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2453/2016 z dnia 1 sierpnia 2016 r. z późn. zm., OPOLE, marzec 2017 r.

⁴¹ REGULAMIN KONKURSU Nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA VI Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców DZIAŁANIE 6.1 Infrastruktura drogowa Konkurs nr RPOP.06.01.00-IZ.00-16-001/17 Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3092/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r., Opole, grudzień 2016 r.

⁴² REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA X Inwestycje w infrastrukturę społeczną PODDZIAŁANIE 10.1.1 Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu Wersja 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3231/2017 z dnia 24 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.

⁴³ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA X Inwestycje w infrastrukturę społeczną DZIAŁANIE 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji (Gmina Kędzierzyn-Koźle) Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3190/2017 z dnia 16 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.

konieczności udokumentowania jej wyliczenia – projekty dotyczące ochrony różnorodności biologicznej⁴⁴;

- 3) POMORSKIE – metodą stawki ryczałtowej mogą być rozliczane **koszty pośrednie** w wysokości do **15%** kosztów personelu bezpośredniego⁴⁵. Wyższe limity obowiązują dla stawek ryczałtowych zastosowanych do rozliczania **kosztów pośrednich** w projektach B+R, odrębnie **dla przedsiębiorstw oraz dla jednostek B+R**. W przypadku przedsiębiorstw:
 - (a) dla typów projektów zakwalifikowanych jako **prace badawczo-rozwojowe** w wysokości do **17%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, z wyłączeniem podwykonawstwa oraz
 - (b) dla typów projektów zakwalifikowanych jako **tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach** w wysokości do **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu⁴⁶.W przypadku jednostek B+R koszty pośrednie mogą zostać rozliczone do wysokości **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu nieobjętych zasadami pomocy publicznej⁴⁷.
- 4) ŚLĄSKIE - możliwość stosowania stawek jest ograniczona do **projektów z zakresu B+R prowadzonych w przedsiębiorstwach**. Koszty te przysługują w wysokości **10%** kosztów kwalifikowalnych. Są rozliczane w końcowym wniosku o płatność i traktowane jako wydatki poniesione, ponadto wobec których nie obowiązuje zasada konkurencyjności⁴⁸.
- 5) LUBUSKIE – możliwość stosowania metod uproszczonych jest ograniczona do **projektów związanych z rozwojem przedsiębiorczości** i dotyczy kosztów bezpośrednich w zakresie wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i osób zatrudnionych na umowę zlecenie na podstawie godzinowej stawki wynagrodzenia. Koszty wynagrodzeń liczone są jako iloraz ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1720 godzin, w tym składki pracodawcy. Rozliczenie kosztów wynagrodzeń następuje według ustalonej stawki godzinowej, w zależności od faktycznie przepracowanych godzin w projekcie⁴⁹. Możliwość rozliczenia **3%** całkowitych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu dla projektów grantowych⁵⁰.

⁴⁴ REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego DZIAŁANIE 5.1 Ochrona różnorodności biologicznej Konkurs nr RPOP.05.01.00-IZ.00-16-001/16 Wersja nr 2; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3700/2017 z dnia 24 kwietnia 2017 r., OPOLE, kwiecień 2017 r.

⁴⁵ *Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 grudzień 2016r.*; załącznik nr 4 do Zasad wdrażania RPO WP 2014 – 2020; wersja z dnia 31 stycznia 2017 r.; str. 56.

⁴⁶ Ibidem, str. 74.

⁴⁷ Ibidem, str. 77.

⁴⁸ *Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 v.4*; zał. nr 1 do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 2241/152/V/2016 z dnia 8 listopada 2016 r.; str. 19.

⁴⁹ *Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości* (Załącznik nr 1 do Regulaminu konkursu nr RPLB.01.02.00-IZ.00-08-K02/16: Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości, Typ I Wspieranie inkubowania przedsiębiorczości oraz Typ II Profesjonalizacja usług świadczonych przez IOB) – województwo lubuskie, str. 12.

⁵⁰ REGULAMIN KONKURSU REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY – LUBUSKIE 2020 OŚ PRIORYTETOWA 1 – GOSPODARKA i INNOWACJE DZIAŁANIE 1.2 Rozwój przedsiębiorczości TYP III Regionalny bon na innowacje – projekt grantowy KONKURS Nr RPLB.01.02.00-IZ.00-08-K01/16, Nabór wniosków od 31 marca 2016 r. do 19 kwietnia 2016 r., Zielona Góra, luty 2016 r.

III.1.1.2. LIMITY PROCENTOWE LUB KWOTOWE Z PODZIAŁEM NA TYPY KOSZTÓW DLA REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH W PODZIALE NA WOJEWÓDZTWA

W niektórych województwach, szczególnie w tych, w których nie wprowadzono metod uproszczonych, zastosowano szereg limitów, dla pewnych kategorii kosztów, w stosunku do wartości wydatków kwalifikowalnych. Ograniczeń takich nie wprowadziło jedynie województwo wielkopolskie.

1) KOSZTY BEZPOŚREDNIE

A. WYNAGRODZENIE PERSONELU BEZPOŚREDNIEGO

POMORSKIE - miesięcznie 5-cio krotność płacy minimalnej, określonej na podstawie obowiązującego w danym roku Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. W przypadku pracy na część etatu kwalifikowana jest część wynagrodzenia wyliczana proporcjonalnie w stosunku do tej kwoty⁵¹.

2) KOSZTY POŚREDNIE I WYDATKI ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM PROJEKTEM I JEGO OBSŁUGĄ

MAŁOPOLSKIE - 17% całkowitych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu dla projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw, rozliczanych w ramach pomocy publicznej na prace badawczo-rozwojowe⁵².

ŁÓDZKIE - 5% kosztów kwalifikowalnych, nie więcej niż 20 tys./m-c średnio z całego okresu realizacji projektu⁵³. Limity podlegają weryfikacji w momencie oceny i rozliczania projektu.

PODKARPACKIE - wyłączona możliwość rozliczania kosztów zarządzania projektem, w tym kosztów osobowych dla projektów z zakresu (1) prace B + R⁵⁴, (2) produkcji energii z odnawialnych źródeł energii⁵⁵.

LUBUSKIE - 5% wydatków kwalifikowanych projektu pomniejszonych o koszty podwykonawstwa można przeznaczyć na koszty administracji i zarządzania⁵⁶.

A. KOSZTY PERSONELU POŚREDNIEGO I WYDATKI/KOSZTY OSOBOWE ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM PROJEKTEM

POMORSKIE - jeśli nie będą rozliczane w ramach kosztów pośrednich metodą stawki ryczałtowej w wysokości do 15% kosztów personelu bezpośredniego mogą być rozliczane na bazie rzeczywistych wydatków do wysokości 7% kosztów kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 500 tys. PLN.

⁵¹ Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 grudzień 2016 r.; str. 56.

⁵² Wytyczne programowe instytucji zarządzającej RPO WM 2014 – 2020 - Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020; str. 92.

⁵³ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (EFRR) ...; str. 68, 70, 74, 75, 77, 79, 82, 84, 91, 95, 103, 112.

⁵⁴ Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 – 2020 (EFRR); załącznik do Uchwały nr 241/4853/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 listopada 2016 r.; str. 80.

⁵⁵ Ibidem, str. 103, 108.

⁵⁶ Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości ... – województwo lubuskie, str. 6.

Dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 100 mln PLN powyższy limit może ulec zwiększeniu⁵⁷.

PODKARPACKIE - wyłączona możliwość rozliczania kosztów osobowych personelu dla projektów z zakresu (a) infrastruktury B + R⁵⁸, (b) dotacje inwestycyjne na rozwój MŚP⁵⁹.

DOLNOŚLĄSKIE - 1% kosztów kwalifikowalnych dla projektów powyżej 500 tys. PLN i 2% kosztów kwalifikowalnych dla projektów poniżej 500 tys. PLN, (jednak nie więcej niż 5 tys. PLN brutto/m-c, niezależnie od ilości osób zaangażowanych w zarządzanie projektem), przy czym osoby te powinny poświęcać co najmniej 25% etatu na projekt. Ze względu na charakter projektu (np. internacjonalizacja) limit może wzrosnąć do 3% bez limitów wysokości wynagrodzeń⁶⁰. Ograniczenia nie dotyczą projektów grantowych, dla których stosowne uregulowania znajdują się w regulaminach konkursów oraz zarządzania na zlecenie przez podmiot zewnętrzny wybrany w postępowaniu, wynagrodzenie tych podmiotów będzie kwalifikowane w wysokości wynikającej z podpisanej umowy⁶¹.

B. NADZÓR INWESTORSKI

POMORSKIE - 2,2% kosztów robót budowlanych i montażowych bez kontroli rozliczeń budowy. 2,8% kosztów robót budowlanych i montażowych z kontrolą rozliczenia budowy⁶².

C. NADZÓR AUTORSKI

POMORSKIE - 15% kosztów dokumentacji projektowej, w części, która odnosi się do kwalifikowanego zakresu projektu⁶³.

D. INŻYNIER KONTRAKTU (WG WYMAGAŃ FIDIC), INWESTOR ZASTĘPCZY

POMORSKIE - 7% kosztów robót budowlano-montażowych⁶⁴.

3) PRZYGOTOWANIE PROJEKTU

ŁÓDZKIE - 3,5% kosztów kwalifikowalnych⁶⁵. Limity podlegają weryfikacji w momencie oceny i rozliczania projektu.

PODKARPACKIE - 45 tys. PLN - maksymalny koszt kwalifikowalny przygotowania biznes planu lub studium wykonalności dla projektów z zakresu: (a) przygotowania terenów inwestycyjnych, (b)

⁵⁷ Ibidem.

⁵⁸ Wytuczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) ...; str. 82.

⁵⁹ Ibidem, str. 90, 91.

⁶⁰ Wytuczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020; załącznik do Uchwały nr 3266/VI/17 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2017 r.; str. 7.

⁶¹ Ibidem, str. 8.

⁶² Wytuczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 grudzień 2016r.; str. 55.

⁶³ Ibidem.

⁶⁴ Ibidem.

⁶⁵ Wytuczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (EFRR) ...; str. 74, 75, 77, 79, 82, 84, 91, 95, 103, 112.

modernizacji budynków użyteczności publicznej, które będą spełniać standardy budownictwa pasywnego, (c) przedsięwzięć dotyczących wytwarzania energii odnawialnej ze źródeł w oparciu o energię słońca, (d) infrastruktury zabytków i instytucji kultury, (e) niskoemisyjnego transportu miejskiego, (f) rewitalizacji przestrzeni regionalnej. W pozostałych projektach limit wynosi 15 tys. PLN⁶⁶, przy czym nie we wszystkich typach projektów możliwe jest rozliczenie tych kosztów (np. bony na innowacje)⁶⁷. Wydatki na przygotowanie biznes planu i studium wykonalności mogą być rozliczone w proporcji w jakiej odnoszą się do realizowanego projektu.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE - 10 tys. PLN maksymalny koszt kwalifikowalny przygotowania lub aktualizacji biznes planu lub studium wykonalności⁶⁸.

⁶⁶ Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) ...; str. 68.

⁶⁷ Ibidem, str. 78.

⁶⁸ **1)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków ramach Osi Priorytetowej Obszary wymagające rewitalizacji Działanie 8.1. Rewitalizacja obszarów miejskich, Działanie 8.2 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Elbląga – ZIT bis, Działanie 8.3 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Elku – ZIT bis w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 32/488/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6 czerwca 2016 r.); **2)** Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach poddziałania 1.3.1 Inkubowanie przedsiębiorstw (dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) - Załącznik do Uchwały nr 37/605/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2016 r.; str. 7; **3)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz osi VI - Kultura i dziedzictwo - Dokument prezentuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne oraz działania 6.2 Dziedzictwo naturalne, poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura uzdrowiskowa - Załącznik do Uchwały nr 31/471/16/V z 30 maja 2016 r., str. 5; **4)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi IV Efektywność energetyczna, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument przedstawia zasady kwalifikowalności wydatków dla poddziałania 4.4.2 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Elbląga – ZIT bis. - Załącznik do Uchwały nr 31/472/16/V z 30 maja 2016 r., str. 5.; **5)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz w osi IX - Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument precyzuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja, poddziałanie 1.4.1 Promocja gospodarcza regionu oraz działania 9.2 Infrastruktura socjalna - Załącznik do Uchwały nr 25/393/16/V z 28 kwietnia 2016 r., str. 5; **6)** Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 5, 6, 7 - Wytyczne dotyczą działań realizowanych w osi 5: działanie 5.4 Zapobieganie i zarządzanie ryzykiem, poddziałanie 5.4.1 Bezpieczeństwo Warmii i Mazur; osi 6: działanie 6.1 Infrastruktura kultury, poddziałanie 6.1.1 Dziedzictwo kulturowe; osi 7: działanie 7.1 Infrastruktura drogowa o znaczeniu regionalnym, działanie 7.2 Infrastruktura drogowa w miejskich obszarach funkcjonalnych, poddziałanie 7.2.1 Mobilny MOF-ZIT Olsztyna, poddziałanie 7.2.2 Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Elbląga – ZIT bis, poddziałanie 7.2.3 Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Elku – ZIT bis Efektywność energetyczna - Załącznik do Uchwały nr 12/181/16/V z 25.02.2016 r., str. 7; **7)** Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 1 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 1: działanie 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.5 Usługi dla MŚP - Załącznik do Uchwały 12/182/16/V z 25 lutego 2016r., str. 7; **8)** Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 4, 5 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 4: działanie 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, działanie 4.2 Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP; osi 5: działanie 5.1 Gospodarka odpadowa, działanie 5.2 Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej - Załącznik do Uchwały nr 5/35/16/V z dnia 21 stycznia 2016 r., str. 6.; **9)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur Działanie 1.2 Innowacyjne firmy Poddziałanie 1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw Poddziałanie 1.2.2 Współpraca biznesu z nauką Działanie 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja Poddziałanie 1.4.2 Pakietowanie produktów i usług - Schemat A, Działanie 1.5 Nowoczesne firmy Poddziałanie 1.5.1 Wdrożenie wyników prac B+R Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - załącznik do Uchwały nr 42/689/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.07.2016, str. 8; **10)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.3 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków Poddziałanie 4.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 18/293/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 marca 2016 r.), str. 6.; **11)** Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach I. Osi Priorytetowej Cyfrowy Region Działanie 3.1 Cyfrowa dostępność informacji sektora publicznego oraz wysoka jakość e-usług publicznych oraz Działanie 3.2 E-zdrowie II Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.5 Wysokosprawne wytwarzanie energii III. Osi Priorytetowej Kultura i dziedzictwo Działanie 6.2 Dziedzictwo naturalne Poddziałanie 6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 42/690/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.07.2016), str. 6.

A. PRZYGOTOWANIE DOKUMENTACJI PROJEKTU

DOLNOŚLĄSKIE - 8% kosztów kwalifikowalnych, ograniczenie nie dotyczy projektów grantowych dla których zasady zostaną określone odrębnie w regulaminach konkursów⁶⁹.

4) DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE

DOLNOŚLĄSKIE - 1% kosztów kwalifikowalnych dla projektów powyżej 500 tys. PLN i 2% kosztów kwalifikowalnych dla projektów poniżej 500 tys. PLN (nie dotyczy projektów grantowych dla których zasady zostaną określone odrębnie w Regulaminach). Limit jest weryfikowany jednorazowo⁷⁰.

ŚLĄSKIE - 10% kosztów kwalifikowalnych – dotyczy jedynie projektów inwestycyjnych MŚP⁷¹.

POMORSKIE - 3% kosztów kwalifikowalnych oraz nie więcej niż 50 000,00 PLN⁷².

MAZOWIECKIE - 2% kosztów kwalifikowalnych dla projektów o wartości poniżej 500 tys. PLN lub 1% dla projektów powyżej 500 tys. PLN⁷³.

PODKARPACKIE - wyłączona możliwość rozliczania kosztów działań informacyjno-promocyjnych w zakresie: (a) bony na innowacje⁷⁴, (b) prace B+R⁷⁵, (c) infrastruktura prac B+R⁷⁶, (d) utworzenie terenów inwestycyjnych⁷⁷, (e) dotacje inwestycyjne na rozwój MŚP⁷⁸.

50 tyś. dla projektów zakresu niskoemisyjnego transportu miejskiego, limit zwiększony do 150 tys. w stosunku do projektów realizowanych w ramach ZIT.

0% - wyłączona możliwość rozliczania kosztów tablic informacyjnych i pamiątkowych w projektach, których wartość dofinansowania nie przekracza 500 tys. EUR⁷⁹.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE - 2% kosztów kwalifikowalnych oraz nie więcej niż 100 tys. PLN brutto⁸⁰.
10% wydatków kwalifikowalnych projektu – wydatki na działania promocyjne służące

⁶⁹ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 ...; str. 5.

⁷⁰ Ibidem, str. 8.

⁷¹ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 v.4 ...; str. 31.

⁷² Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 grudzień 2016r.; str. 58.

⁷³ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 - załącznik nr 1 do uchwały nr 1159/70/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 28.08.2015r., str. 24, 25.

⁷⁴ Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) ...; str. 78.

⁷⁵ Ibidem, str. 80.

⁷⁶ Ibidem, str. 82.

⁷⁷ Ibidem, str. 84, 93.

⁷⁸ Ibidem, str. 90, 91.

⁷⁹ Ibidem, str. 103, 107, 113, 120, 123, 125, 126, 128, 133, 140, 143, 146, 147, 150, 153, 155, 157, 160, 164, 166, 168, 170, 172, 174.

⁸⁰ 1) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz w osi IX - Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, Regionalnego Programu Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument precyzuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja, poddziałanie 1.4.1 Promocja gospodarcza regionu oraz działania 9.2 Infrastruktura socjalna ..., str. 9; 2) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi IV Efektywność energetyczna, Regionalnego Programu Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument przedstawia zasady kwalifikowalności wydatków dla poddziałania 4.4.2 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Elbląga – ZIT bis. ..., str. 6.; 3) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz osi VI - Kultura i dziedzictwo - Dokument prezentuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne oraz działania 6.2 Dziedzictwo naturalne, poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura uzdrowiskowa ..., str. 8.; 4) Wytyczne programowe w sprawie

upowszechnieniu wiedzy o dostępności infrastruktury (np. związane z udziałem w targach krajowych i zagranicznych, koszty dot. oznaczeń, billboardów i tablic informacyjno-promocyjnych)⁸¹. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu - wydatki na działania promocyjne i informacyjne na rzecz zakupu i wykorzystania w przedsiębiorstwach wyników badań i rozwiązań technologicznych wypracowanych z podmiotami oferującymi usługi naukowe i badawczo rozwojowe⁸².

10% wydatków kwalifikowalnych projektu - wydatki na działania promocyjne i informacyjne na rzecz upowszechnienia oferty „sail pass” wśród potencjalnych odbiorców⁸³.

10% wydatków kwalifikowalnych projektu - wydatki na działania informacyjno – promocyjne dotyczące wdrożenia wyników prac B+R nowych rozwiązań wypracowanych w ramach projektu⁸⁴.

LUBUSKIE - 100 tys. PLN – limit kosztów kwalifikowalnych na działania informacyjno-promocyjne⁸⁵.

5) PROJEKTY GRANTOWE

DOLNOŚLĄSKIE - 15% kosztów kwalifikowalnych łącznie wydatki grantodawcy dla projektów z zakresu; (a) proinnowacyjne usługi dla MŚP, (b) usługi doradcze świadczone przez IOB dla MŚP⁸⁶.

III.2.ZASTOSOWANIE UPROSZCZONYCH METOD ROZLICZANIA WYDATKÓW W KRAJOWYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH NA LATA 2017-2020

Dokonano analizy wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach krajowych programów operacyjnych finansowanych ze środków EFRR, w celu porównania zastosowania metod uproszczonych rozliczania kosztów oraz w celu zidentyfikowania typów kosztów, dla których zostały

kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 4, 5 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 4: działanie 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, działanie 4.2 Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP; osi 5: działanie 5.1 Gospodarka odpadowa, działanie 5.2 Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej ..., str. 6; 5) Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 1 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 1: działanie 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.5 Usługi dla MŚP ..., str. 7, 8, 9; 6) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków ramach Osii Priorytetowej Obszary wymagające rewitalizacji Działanie 8.1. Rewitalizacja obszarów miejskich, Działanie 8.2 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Elbląga – ZIT bis, Działanie 8.3 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Ełku – ZIT bis w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, str. 5.; 7) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osii Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.3 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków Poddziałanie 4.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ..., str. 6.; 8) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach I. Osii Priorytetowej Cyfrowy Region Działanie 3.1 Cyfrowa dostępność informacji sektora publicznego oraz wysoka jakość e-usług publicznych oraz Działanie 3.2 E-zdrowie II Osii Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.5 Wysokosprawne wytwarzanie energii III. Osii Priorytetowej Kultura i dziedzictwo Działanie 6.2 Dziedzictwo naturalne Poddziałanie 6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ..., str. 7, 9, 10.

⁸¹ Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz osi VI - Kultura i dziedzictwo - Dokument prezentuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne oraz działania 6.2 Dziedzictwo naturalne, poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura zdrowotna, str. 6, 7.

⁸² Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osii Priorytetowej Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur Działanie 1.2 Innowacyjne firmy Poddziałanie 1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw Poddziałanie 1.2.2 Współpraca biznesu z nauką Działanie 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja Poddziałanie 1.4.2 Pakietowanie produktów i usług - Schemat A, Działanie 1.5 Nowoczesne firmy Poddziałanie 1.5.1 Wdrożenie wyników prac B+R Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ..., str. 16.

⁸³ Ibidem, str. 19.

⁸⁴ Ibidem, str. 21.

⁸⁵ Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości ... - województwo lubuskie, str. 5.

⁸⁶ Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 ..., str. 9, 10.

założone limity procentowe w stosunku do wartości projektów. Przeanalizowano dokumentację wszystkich krajowych programów operacyjnych. Wytyczne odnośnie kosztów opracowano dla wszystkich czterech krajowych programach operacyjnych.

Na podstawie analizy stwierdzono, że dla dwóch krajowych programów operacyjnych - Inteligentny Rozwój i Polska Cyfrowa - wprowadzono metody uproszczone w postaci stawek ryczałtowych stosowanych dla kosztów ogólnych, które definiuje się jako koszty pośrednie.

Dla programów operacyjnych, dla których nie wprowadzono metod uproszczonych, zastosowano limity dla pewnych kategorii kosztów, w stosunku do wartości kosztów kwalifikowalnych.

Poniżej przedstawiono ustalone metody uproszczone (pkt III.2.1.1) oraz limity procentowe lub kwotowe z podziałem na kategorie kosztów (pkt III.2.1.2) w ramach krajowych programów operacyjnych.

III.2.1.1. METODY UPROSZCZONE W KRAJOWYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH

- 1) PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ - metoda stawki ryczałtowej została zastosowana dla rozliczania **kosztów pośrednich** w następujących wysokościach i projektach:
 - a) **17%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych dla projektów badawczo - rozwojowych przedsiębiorstw oraz projektów wpisujących się w Krajową Inteligentną Specjalizację, z wyłączeniem kosztów podwykonawstwa oraz cross-financingu;
 - b) **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych dla projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, z wyłączeniem kosztów cross-financingu;
 - c) **25%** kosztów bezpośrednich ponoszonych z budżetu inwestycyjnego dla projektów z zakresu rozwoju sieci wehikułów inwestycyjnych w postaci funduszy finansujących fazę *proof of concept*;
 - d) **6,37 %** kosztów pośrednich dla projektów z zakresu stworzenia efektywnego ekosystemu rozwoju innowacji w Polsce w oparciu o nowy model finansowania przełomowych projektów badawczych, dzięki wykorzystaniu podejścia problem-driven research⁸⁷;
 - e) **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych albo **10%** całkowitych kosztów kwalifikowalnych dla projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej⁸⁸.
- 2) PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

⁸⁷ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, Warszawa, 16 grudnia 2016 r., str. 18.

⁸⁸ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, Warszawa, 30 listopada 2016 r., str. 114.

- a) koszty pośrednie rozliczane są według stawki ryczałtowej i stanowią do **10%** bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów związanych z zaangażowaniem personelu projektu⁸⁹;
- b) koszty pośrednie rozliczane są według stawki ryczałtowej i stanowią do **5%** bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów związanych z zaangażowaniem personelu projektu⁹⁰.

III.2.1.2. LIMITY PROCENTOWE LUB KWOTOWE Z PODZIAŁEM NA TYPY KOSZTÓW DLA KRAJOWYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

1) WYDATKI ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM PROJEKTEM I JEGO OBSŁUGĄ

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014-2020 (POIIŚ)

- 1) łączna kwota wydatków kwalifikowanych dotyczących zarządzania projektem, z której wyłączone są koszty nadzoru nad robotami budowlanymi i koszty nadzoru nad przygotowaniem dokumentacji rozumiana jako „x” musi spełniać jednocześnie dwa poniższe warunki:
 - a) $x \leq 250\,000\text{ PLN} + 3\%$ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu,
 - b) $x \leq 20\%$ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu⁹¹.
- 2) W przypadku wystąpienia oszczędności po podpisaniu umowy o dofinansowanie możliwe jest w uzasadnionych okolicznościach ustalenie stałego kwotowego limitu kosztów na zarządzanie projektem. Kwota ta musi spełniać wymienione wyżej dwa warunki w odniesieniu do całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu wskazanych w pierwotnej wersji umowy o dofinansowanie. Jednakże nie może ona stanowić więcej niż połowy rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowanych w projekcie⁹².
- 3) W przypadku wystąpienia korekt wynikających z nieprawidłowości systemowych (według art. 2 pkt 15 ustawy wdrożeniowej) także może zostać ustalony stały kwotowy limit kosztów, który musi spełniać łącznie dwie ww. nierówności w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu powiększonych o wartość ww. korekt⁹³.

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

- 1) **10%** całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu⁹⁴,
- 2) **25%** całkowitych i bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych projektu dla projektów wybranych do dofinansowania w ramach naboru nr POPC.02.01.00-IP.01-00-001/15 na

⁸⁹ Zasady kwalifikowania wydatków w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (obowiązujące dla II naboru projektów w działaniu 3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), str. 35.

⁹⁰ Zasady kwalifikowania wydatków w działaniu 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, str. 29.

⁹¹ Wytoczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Warszawa, 22września 2015 r., str. 85.

⁹² Ibidem.

⁹³ Ibidem.

⁹⁴ Zasady kwalifikowania wydatków w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 E-administracja i otwarty rząd, str. 40.

projekty z zakresu tworzenia lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C) i tworzenia lub rozwoju usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) niezbędnych dla funkcjonowania e-usług publicznych⁹⁵;

- 3) 5% bezpośrednich kwalifikowalnych kosztów związanych z zaangażowaniem personelu projektu, jeśli beneficjent wybierze rozliczenie na podstawie faktycznie poniesionych wydatków⁹⁶;

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA WSCHODNIA

1. Łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem tj. suma wydatków poniesionych w kategoriach wskazanych w pkt 1) musi spełniać jednocześnie dwa poniższe warunki:
 - a) $x \leq 250\,000\text{ PLN} + 3\%$ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu,
 - b) $x \leq 20\%$ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu;
2. W przypadku wystąpienia oszczędności w projekcie, po zawarciu umowy o dofinansowanie realizacji projektu, instytucja będąca stroną umowy z beneficjentem może w uzasadnionych okolicznościach wyrazić zgodę na określenie stałego, wyrażonego kwotowo limitu na zarządzanie projektem w formie aneksu do tej umowy. Dla tak ustalonego limitu, łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem nie może jednak przekroczyć połowy wartości rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowanych w projekcie. Jednocześnie, maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych związanych z zarządzaniem projektem (z wyłączeniem wydatków związanych z nadzorem nad robotami budowlanymi) musi spełniać dwa ww. warunki w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, wskazanych w pierwotnej wersji umowy o dofinansowanie⁹⁷.

2) WYNAGRODZENIE PERSONELU (W TYM PODRÓŻE SŁUŻBOWE)

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

- a) 10% wydatków kwalifikowalnych projektu⁹⁸.

3) PRZYGOTOWANIE PROJEKTU

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

- a) 1% wydatków kwalifikowalnych projektu⁹⁹.
- b) 20 tys. PLN¹⁰⁰.

⁹⁵ Ibidem, str. 40-41.

⁹⁶ Zasady kwalifikowania wydatków w działaniu 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, str. 29.

⁹⁷ Wytoczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia 2014 – 2020, Warszawa, 30 stycznia 2017r., str. 46.

⁹⁸ 1) Zasady kwalifikowania wydatków w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (obowiązujące dla II naboru projektów w działaniu 3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), str. 33.; 2) Zasady kwalifikowania wydatków w działaniu 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, str. 29.

⁹⁹ Zasady kwalifikowania wydatków w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (obowiązujące dla II naboru projektów w działaniu 3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), str. 33.

4) DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

- a) 5% wydatków kwalifikowalnych projektu¹⁰¹.
- b) 1% wydatków kwalifikowalnych projektu¹⁰².

III.3. ANALIZA KOSZTÓW PONOSZONYCH W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W RAMACH RPO WK-P NA LATA 2007-2013

Przystępując do wyboru projektów, które będą stanowiły źródło informacji o kosztach ponoszonych przez beneficjentów, działania i poddziałania określone w Uszczegółowieniu RPO WK-P 2007-2013 przypisano działaniom ujętym w SZOOP. Tabele z porównaniem programów zawiera Załącznik nr 1. Zgodność badano uwzględniając poziom typów projektów, jakie mogą być realizowane w obydwu programach. Następnie z listy 2 292 umów¹⁰³ podpisanych przez Instytucję Zarządzającą w perspektywie 2007-2013, usunięto 227 projektów, których typy nie powinny zostać objęte analizą. Na liście projektów pozostało 2 065 projektów, które poddano dalszej analizie. Listę projektów uwzględnionych w analizie i tych, które nie podlegały analizie przedstawia Załącznik nr 2. Celem zapewnienia reprezentatywności próby, projekty podzielono na następujące grupy według wartości wydatków kwalifikowalnych:

- a) projekty do 500 tys. PLN
- b) projekty powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN
- c) projekty powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN
- d) projekty powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN
- e) projekty powyżej 5 mln PLN.

Do badania wybrano **362 projekty**, co stanowi 17,5% ogółu projektów. Zestawienie liczby projektów zrealizowanych w ramach RPO WK-P 2007-2013, według działań i wartości, uwzględnionych w analizie przedstawia Załącznik nr 3.

Ponadto w ww. grupie 362 projektów wybranych do badania znalazły się również projekty partnerskie i złożone. Przeanalizowano listę 41 projektów partnerskich. W badaniu uwzględniono 32 z tych projektów. Do badania wybrano również projekty z listy projektów o złożonym charakterze, które ze względu na szczególnie złożony charakter, dużą objętość, ilość ujętych osób, bądź stosowane klucze rozliczania wydatków stanowiły cenny materiał poglądowy przy opracowywaniu metodyki

¹⁰⁰ Zasady kwalifikowania wydatków w ramach I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, str. 39.

¹⁰¹ Zasady kwalifikowania wydatków w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (obowiązujące dla II naboru projektów w działaniu 3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), str. 33.

¹⁰² Zasady kwalifikowania wydatków w działaniu 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, str.29.

¹⁰³ Wartość ogółem 8 012 758 431,12 zł; wydatki kwalifikowalne 6 960 193 219,44 zł; Dofinansowanie 4 399 922 556,72 zł, w tym UE 4 172 847 115,22 zł.

rozliczania kosztów metodami uproszczonymi. W badaniu uwzględniono 22 projekty z listy 58 projektów złożonych. Zestawienie projektów partnerskich i projektów o złożonym charakterze przedstawia Załącznik nr 4.

W analizie uwzględniono wszystkie, tj. 4 projekty o charakterze operatorskim, w ramach których prowadzono redystrybucję środków do odbiorców ostatecznych.

W badaniu brano pod uwagę inne czynniki, które mogły mieć wpływ na wysokość udziału poszczególnych rodzajów i kategorii kosztów. Podobne kryteria uwzględniała IZ RPO przy planowaniu kontroli, oceniając poziom ryzyka projektów. Analizowano:

- a) typ beneficjenta – czy należy on do sektora publicznego, czy też jest spoza tego sektora,
- b) czas trwania projektu – okresy zostały podzielone na projekty trwające do 12 m-cy, projekty powyżej 12 m-cy, poniżej 24 m-cy i projekty powyżej 24 m-cy,
- c) charakter projektu – czy był to projekt realizowany przez jednego beneficjenta, czy też był to projekt partnerski.

W badaniu uwzględniono koszty pośrednie oraz koszty bezpośrednie.

W ramach **kosztów pośrednich** badano koszty zarządzania i obsługi projektu, ponieważ występują one we wszystkich typach projektów oraz są sumą wielu drobnych kosztów. W ramach badania kosztów zarządzania i obsługi projektu analizie poddano następujące kategorie kosztów:

1. koszty koordynatora/menadżera/kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
2. koszty zarządu w wysokości zależnej od zaangażowania czasowego w realizację projektu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
3. koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
4. koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),
5. koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
6. wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
7. działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych),

8. amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby personelu, o którym mowa w pkt 2-5,
9. opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
10. koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
11. koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,
12. koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu,
13. koszty ubezpieczeń majątkowych,
14. koszty ochrony,
15. koszty sprzątnięcia pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń,
16. koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy,
17. usługi dotyczące nadzoru nad projektem (m.in. nadzór inwestorski, architektoniczny, autorski, inżynier kontraktu, inwestor zastępczy),
18. koszty audytu i ewaluacji projektu.

W ramach badania **kosztów bezpośrednich**, w opracowaniu wyodrębniono:

- a) wydatki poniesione w projektach na promocję, rozumianą jako działania informacyjno-promocyjne prowadzone w ramach kosztów zarządzania i obsługi projektów;
- b) koszty udziału w misjach i targach występujące w projektach związanych z promocją marki regionu, ponieważ w grupie projektów współfinansowanych ze środków EFRR sprawiają one najwięcej problemów w rozliczaniu ze względu na znaczną ilość dokumentów o stosunkowo niskiej wartości. Szczególnie trudne, zarówno na etapie oceny wniosków jak i ich rozliczenia, są koszty osobowe związane z wyjazdami zagranicznymi na targi, misje i wystawy zagraniczne. Szczegółowy katalog tych kosztów opisany jest poniżej w dziale poświęconym rodzajom kosztów.

Odrębnej analizie poddano projekty operatorskie polegające na redystrybucji środków finansowych do odbiorców ostatecznych. W perspektywie 2007-2013 w RPO województwa kujawsko-pomorskiego realizowane były cztery takie projekty:

- 1) Program pilotażowy w województwie kujawsko-pomorskim „Voucher badawczy”;
- 2) Voucher badawczy;
- 3) Wspieranie powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim;
- 4) Fundusz Badań i Wdrożeń – wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez systemowe wsparcie potencjału badań i rozwoju technologii w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

W analizie zwracano uwagę na inne rodzaje kosztów, takie jak: koszty przygotowania projektów, koszty promocji traktowanej jako koszt bezpośredni projektu w tych działaniach, w których zadania z zakresu promocji znalazły się w typach projektów oraz koszty personelu realizującego zadania bezpośrednio, niezwiązane z zarządzaniem i obsługą projektu. Wyniki analizy projektów zostały przedstawione poniżej.

III.3.1.1. PROJEKTY OPERATORSKIE

Z czterech projektów dwa prowadziła organizacja pracodawców, dwa były realizowane przez spółki handlowe z większościowym kapitałem samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, a dwa projekty były realizowane w formule partnerskiej. Wszystkie ww. projekty zostały zaliczone przez IZ RPO do grupy projektów o złożonym charakterze. Wartość kosztów kwalifikowalnych wszystkich projektów przekraczała 5 mln PLN, przy czym dwa projekty mieściły się w granicach do 10 mln PLN a dwa powyżej 10 i poniżej 20 mln PLN. Zakres dwóch projektów o niższej wartości był związany z udzielaniem voucherów dla przedsiębiorstw na zakup usług z zakresu B+R, dwa kolejne projekty polegały na udzielaniu dotacji na działalność i infrastrukturę B+R oraz budowanie i rozwój struktur klastrowych. Wszystkie projekty trwały powyżej 24 miesięcy, przy czym jeden z nich trwał aż 42 miesiące. Czas trwania nie miał decydującego wpływu na udział kosztów zarządzania w kosztach ogółem.

W tego typu projektach oprócz zwykłych kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu występują koszty personelu projektu, który zajmuje się bezpośrednio przedmiotem merytorycznym projektu, tj. udzielaniem dofinansowania odbiorcom ostatecznym. Znacznie wyższe niż w innych projektach są również koszty działań informacyjno-promocyjnych, polegających na promocji oferty operatora wśród potencjalnych odbiorców i jako takie należą do kategorii kosztów bezpośrednich.

W badanych projektach średni udział kosztów personelu merytorycznego projektu w stosunku do bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych projektu wyniósł **5,99%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł 1,5%. Przy czym zauważyć można znaczne różnice w podejściu, te projekty w których większość działań promocyjnych została zlecona na zewnątrz wykazują udział kosztów powyżej 2%. W projektach, w których część działań promocyjnych był wykonywany przez personel projektu udział kosztów kształtował się na poziomie poniżej 1%.

Koszty przeznaczone na zarządzanie i obsługę projektu w stosunku do całkowitych bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych projektu wyniósł średnio **8,03%**, przy czym znacznie różnił się w zależności od wartości projektów. Dla projektów poniżej 10 mln PLN średnia wyniosła **10,25%**, a dla projektów powyżej 10 mln PLN **5,83%**. Projekty partnerskie powodowały wzrost kosztów dla projektów poniżej 10 mln PLN aż o 3,69 punktu procentowego.

Biorąc pod uwagę łącznie wszystkie koszty ponoszone przez operatorów projektów średni ich udział w pozostałych kosztach wyniósł **15,52%**.

III.3.1.2. PROJEKTY PROMUJĄCE MARKĘ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Przeanalizowano odrębnie projekty tego typu realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego jak i przedsiębiorstwa, czy też grupy przedsiębiorstw, ponieważ projekty tych dwóch grup beneficjentów znacznie różnią się między sobą ze względu na typy projektów, wartości projektów oraz w strukturę kosztów.

Wszystkie 24 projekty przedsiębiorstw mieściły się w grupie do 500 tys. PLN kosztów kwalifikowalnych projektu. W 23 spośród nich rozliczano koszty udziału w targach, żaden z projektów nie obejmował wyjazdów na misje gospodarcze. W 18 projektach rozliczano koszty osobowe związane z udziałem w targach. Znaczne różnice udziału tych kosztów w kosztach targów występowały w przypadku projektów związanych z udziałem w targach krajowych i w targach międzynarodowych. W przypadku **targów krajowych** udział ten w 9 projektach wahał się od 0,9% do 17,8%. Średnia wyniosła **7,73%**. W przypadku 9 projektów związanych z udziałem **w targach i wystawach poza granicami Polski** udział ten w 9 projektach wahał się od 9,55% do 55,09%. Średnia wyniosła **29,73%**.

Spośród 24 projektów realizowanych przez samorzady 12 mieściło się w grupie do 500 tys. PLN kosztów kwalifikowalnych projektu. Wartość 4 projektów mieściła się w przedziale powyżej 500 tys. i poniżej 1 mln PLN, kolejne 4 w przedziale powyżej 1 mln PLN i poniżej 2 mln PLN, następne 2 projekty w przedziale powyżej 2 mln PLN i poniżej 5 mln PLN, i 2 w przedziale powyżej 5 mln PLN, przy czym w żadnym z projektów powyżej 2 mln PLN nie występowały wyjazdy na targi i misje. Koszty udziału w targach rozliczano w 12 projektach, 5 projektów obejmowało wyjazdy na misje gospodarcze. W 8 projektach rozliczano koszty osobowe związane z udziałem **w targach i misjach zagranicznych**. Po odrzuceniu jednego skrajnego projektu, w którym udział tych kosztów osobowych w stosunku do kosztów pozostałych wynosił 493,42%, udział ten wahał się od 4,58% do 51,7%. Średnia wyniosła **17,58%**.

III.3.1.3. OŚ PRIORYTETOWA 1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. DZIAŁANIE 1.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Przeanalizowano 43 projekty, przy czym w 38 projektach (87%) rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. W 31 projektach (65%) rozliczano wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,22%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,38%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. Nie zaobserwowano istotnych różnic w udziale kosztów zarządzania związanych z czasem trwania projektów. Różnice wynikały z wartości projektów i tak dla projektów:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,27%**,
- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,56%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,61%**,

- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu **0,96%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,45%**,
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,07%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,42%**,
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,64%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,27%**.

Obserwuje się zmniejszanie udziału kosztów zarządzania i obsługi projektu w zależności od wartości projektów, jednak w ostatniej grupie występuje wzrost kosztów obsługi, który jest związany z udziałem w grupie badanej trzech złożonych projektów polegających na budowie ścieżek rowerowych na terenie powiatów. W badanej grupie wystąpiło 6 projektów partnerskich, jednak nie zauważono wpływu tego faktu na wysokość udziału kosztów zarządzania i obsługi projektu.

2. DZIAŁANIE 1.2 INFRASTRUKTURA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Przeanalizowano 5 projektów. We wszystkich rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu, we wszystkich przypadkach rozliczano także wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych kosztów bezpośrednich projektu wyniósł **1,17%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,54%**. W grupie znalazły się 2 projekty realizowane poniżej 12 m-cy oraz 3 realizowane w okresie dłuższym niż 24 m-ce, przy czym okres realizacji wynosił odpowiednio 62, 76 i aż 105 miesięcy. W odniesieniu do kosztów zarządzania i obsługi projektu sytuacja przedstawia się następująco:

- a) **dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,96%**. W analizowanym przypadku (w próbie dla przedsięwzięć o skali budżetu do 5 mln PLN znalazł się jeden projekt) rozliczone koszty zarządzania i obsługi w całości zostało spożytkowane na działania promocyjne,
- b) **dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,38%** a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,11%** (w próbie uwzględniono 4 projekty).

Dwa trwające krócej projekty dotyczyły zakupu taboru autobusowego, dwa trwające dłużej i o wartościach powyżej 47 mln – 66 mln PLN polegały na budowie linii tramwajowych i zakupie tramwajów.

3. DZIAŁANIE 1.3 INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

Ze środków RPO WK-P 2007-2013 zrealizowano 2 projekty w ramach przedmiotowego działania i tylko w jednym przypadku beneficjent rozliczył koszty zarządzania i obsługi projektu. Wartość projektów wyniosła powyżej 23 i 78 mln PLN. Jeden z projektów realizowany był poniżej 12 m-cy, drugi w okresie dłuższym niż 24 m-ce. Koszty zarządzania i obsługi projektu rozliczono tylko

w przypadku projektu o większej wartości, którego realizacja trwała dłużej i wyniosły one w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu **2,32%**, przy czym **aż 2,20%** zostało przeznaczonych na promocję.

III.3.1.4. OŚ PRIORYTETOWA 2. ZACHOWANE I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ŚRODOWISKA

1. DZIAŁANIE 2.1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ

Przeanalizowano 6 projektów, przy czym w 5 projektach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. We wszystkich przypadkach wystąpienia kosztów zarządzania i obsługi rozliczane były także koszty promocji. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,87%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,19%**. Wszystkie badane projekty były realizowane w okresie powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty z trzech kategorii pod względem wartości kosztów kwalifikowalnych:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą w kosztach bezpośrednich przeanalizowanego projektu wyniósł (1 w próbie) **2,42%**, a udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,21%**,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektów (3 w próbie) w kosztach bezpośrednich wyniósł **2,24%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,29%**,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektów (2 w próbie, przy czym koszty zarządzania tylko w jednym przypadku) w kosztach bezpośrednich wyniósł **0,94%**, a udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,07%**.

Zauważa się obniżenie udziału kosztów zarządzania i obsługi projektu wraz z wzrostem wartości projektów. Czas trwania projektów nie ma istotnego wpływu na koszty.

2. DZIAŁANIE 2.2 GOSPODARKA ODPADAMI

Przeanalizowano 5 projektów, przy czym w 4 projektach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. W 3 projektach rozliczano wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,36%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,16%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy oraz powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,53%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,42%**.
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu (1 projekt w próbie) wyniósł **0,50%**, a udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,05%**,

- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektów (2 w próbie), przy czym koszty zarządzania tylko w jednym przypadku) wyniósł **1,05%**, koszty na promocję nie zostały przewidziane.

3. DZIAŁANIE 2.3 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA

Przeanalizowano 20 projektów, we wszystkich były rozliczane koszty zarządzania przy czym w 17 projektach (85%) rozliczano wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,32%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,53%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł – **1,37%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,05%**,
- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,48%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,42%**,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,54%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,25%**,
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,31%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,04%**,
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,91%**, które w całości rozliczone jako wydatki na cele promocyjne.

Okres realizacji projektu nie miał wpływu na udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w kosztach bezpośrednich.

4. DZIAŁANIE 2.4 INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU

Przeanalizowano 5 projektów, przy czym w 3 projektach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. W każdym przypadku rozliczania kosztów zarządzania i obsługi rozliczano także koszty działań promocyjnych. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **2,98%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,33%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **7,15%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,43%** - 1 projekt w próbie,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,52%**, a średni udział

kosztów przewidzianych na promocję wyniósł – **0,52%** - 3 projekty w próbie, koszty zarządzania tylko w jednym przypadku,

- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,28%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,05%** - 1 projekt w próbie.

Jeden z projektów realizowany był przez przedsiębiorstwo z kapitałem prywatnym, które nie rozliczało kosztów zarządzania, w związku z powyższym można przyjąć, że koszty zarządzania projektem są uzależnione od rodzaju beneficjenta.

5. DZIAŁANIE 2.5 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY BEZPIECZEŃSTWA I PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA

Przeanalizowano 5 projektów. W każdym przypadku rozliczano ogólne koszty zarządzania i obsługi projektu, jak i stanowiące ich część, koszty promocji projektu. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **6,07%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **5,10%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, jeden trwający od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **10,36%**, które w całości rozliczone jako wydatki na cele promocyjne - 1 projekt w próbie,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **9,45%**, które w całości rozliczone jako wydatki na cele promocyjne - 1 projekt w próbie,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,42%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,25%**,
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,05%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,33%**.

Należy zauważyć, że dwa projekty o najniższej wartości trwały odpowiednio 9 i 7 m-cy (pozostałe projekty trwały 18, 39 i 57 m-cy) i obydwa były realizowane w partnerstwie co miało istotny wpływ na wysokość udziału kosztów zarządzania i obsługi.

6. DZIAŁANIE 2.6 OCHRONA I PROMOCJA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Analizie poddano 15 projektów. We wszystkich przypadkach wystąpiły koszty zarządzania i obsługi projektów. W 13 projektach rozliczano koszty promocji. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **8,02%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **3,08%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. Nie zaobserwowano istotnych różnic w kosztach związanych z czasem trwania projektów. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **12,51%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,11%** - 11 projektów w próbie,
- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,86%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,68%** - 1 projekt w próbie,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **9,70%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **7,45%** - 2 projekty w próbie (koszty promocji rozliczone tylko w jednym).

Część projektów miała charakter kampanii promocyjnych, w ramach których rozliczano znaczące wartości wydatków przeznaczonych na promocję przedmiotu projektu, jednak zostały one przypisane do kategorii kosztów bezpośrednich i nie zostały wliczone do kosztów promocji związanych z zarządzaniem projektem. W tym działaniu były projekty realizowane zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego jak i podmioty prywatne o charakterze non-profit, większość z nich rozliczała wyższy udział kosztów zarządzania w stosunku do samorządów.

III.3.1.5. OŚ PRIORYTETOWA 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

1. DZIAŁANIE 3.1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ

Przeanalizowano 12 projektów, przy czym w 11 projektach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. We wszystkich projektach, w których rozliczono koszty zarządzania i obsługi wystąpiły także koszty promocji. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,08%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,40%**. W grupie znalazły się projekty trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **3,49%**, a średni udział kosztów na promocję wyniósł **1,39%** - 5 projektów w próbie,
- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,26%**. W tym przypadku wartość ta odpowiadała kosztom promocji – 2 projekty w próbie,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,21%**. Podobnie, jak wyżej rozliczone koszty zarządzania dotyczyły jedynie promocji projektu – 1 projekt w próbie,
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,29%** a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,08%** - 2 projekty w próbie (koszty zarządzania, w tym promocji tylko w jednym projekcie),
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,56%** a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,06%** - 2 projekty w próbie.

Nie zauważono związku pomiędzy wartością projektu powyżej 500 tys. PLN, a wysokością udziału kosztów zarządzania. Natomiast wraz z wzrostem kosztów projektu odpowiednio obniża się udział kosztów promocji.

2. DZIAŁANIE 3.2 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ

W badanej próbie było łącznie 13 projektów. W grupie tej w 11 przypadkach rozliczono koszty zarządzania i obsługi, w tym w 10 projektach wystąpiły koszty promocji. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **2,82%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,21%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,77%** (tylko koszty promocji) – 1 projekt w próbie,
- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,02%** (również tylko koszty promocji) – 2 projekty w próbie (koszty zarządzania tylko w jednym przypadku),
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **7,10%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,02%**, - 1 projekt w próbie,
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,41%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,09%** - 5 projektów w próbie,
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **4,78%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,14%** - 4 projekty w próbie (koszty zarządzania rozliczano w trzech przypadkach).

Różnice w udziale kosztów zarządzania wynikają raczej z charakteru podmiotu i projektu, a nie z jego wartości czy też czasu trwania. Podmioty publiczne realizujące projekty w zakresie infrastruktury zdrowotnej rozliczały niższe koszty od podmiotów pozostałych, które skupiały się na infrastrukturze opieki społecznej.

3. DZIAŁANIE 3.3 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY

Przeanalizowano 5 projektów, przy czym w 4 projektach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu. W każdym z tych 4 przypadków rozliczano także wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **3,87%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **2,74%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające powyżej 12 do 24 m-cy, jak i te powyżej 24 m-cy.

W badanej próbie znalazł się jeden projekt o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN, w którym nie zostały rozliczone koszty zarządzania i obsługi projektu, a tym samym nie było także kosztów promocji.

W czterech projektach o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 3,87%, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł 2,84% - 4 projekty w próbie.

Trzy z czterech projektów były realizowane w partnerstwie, jednak udział kosztów zarządzania był porównywalny, a w przypadku 2 projektów nawet niższy od kosztów zarządzania ponoszonych w ramach projektu nie realizowanego w partnerstwie.

III.3.1.6. OŚ PRIORYTETOWA 4. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

1. DZIAŁANIE 4.1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ICT

Badaniu poddano 5 projektów. We wszystkich przeanalizowanych przypadkach rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu, w tym w trzech poniesione zostały koszty na działania o charakterze promocyjnym. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł 1,07%. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł 0,59%. W grupie znalazły się projekty, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 0,58%. Były to w całości wydatki na promocję – 1 projekt w próbie,
- b) o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 1,55% a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł 0,60% - 3 projekty w próbie, koszty promocji rozliczone w dwóch przypadkach.

Udział kosztów promocji pozostał na zbliżonym poziomie w obu grupach.

2. DZIAŁANIE 4.2 ROZWÓJ USŁUG I APLIKACJI DLA LUDNOŚCI

Do próby badawczej wylosowano 5 projektów, z czego we wszystkich rozliczano zarówno koszty zarządzania i obsługi, jak i koszty działań o charakterze promocyjnym. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł 1,56%. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł 0,72%. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 0,12%. Wydatki te zostały w całości poniesione na działania promocyjne – 1 projekt w próbie,
- b) o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 1,35%. Podobnie, jak powyżej wydatki zostały w całości poniesione na działania promocyjne – 1 projekt w próbie,
- c) o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł 2,84%, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł 0,03% - 1 projekt w próbie,

- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,93%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,40%** - 2 projekty w próbie.

Trzy z pięciu projektów miały charakter partnerski i ich udział kosztów zarządzania był wyższy o około 1 pkt procentowy w stosunku do projektów realizowanych przez pojedynczy podmiot.

III.3.1.7. OŚ PRIORYTETOWA 5. WZMOCNIENIE KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

1. DZIAŁANIE 5.1 ROZWÓJ INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU

W grupie występowało 5 projekty. Przeanalizowano 4 , ponieważ jeden z projektów miał charakter operatorski i został wyodrębniony i połączony z innymi projektami operatorskimi omówionymi wyżej. We wszystkich projektach beneficjenci rozliczali koszty zarządzania i obsługi projektu. Koszty przewidziane na działania promocyjne zostały poniesione i rozliczone tylko w dwóch przypadkach. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **10,59%**. Udział kosztów poniesionych na promocję wyniósł w badanej próbie **1,35%**. W grupie znalazły się projekty trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **26,07%**, koszty na promocję nie zostały rozliczone – 1 projekt w próbie,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,93%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,26%** - 2 projekty w próbie (koszty promocji tylko w jednym przypadku),
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **3,76%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,44%** – 1 projekt w próbie.

Różnice wynikają z charakteru projektów. Projekt o najwyższym udziale kosztów zarządzania polegał na opracowaniu nowej usługi dla przedsiębiorstw i udostępnieniu infrastruktury informatycznej, pozostałe miały charakter budowlany.

2. DZIAŁANIE 5.2 WSPARCIE INWESTYCJI PRZEDSIĘBIORSTW:

A. PODDZIAŁANIE 5.2.1 WSPARCIE INWESTYCJI MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Przeanalizowano 55 projektów. Koszty zarządzania i obsługi zostały rozliczone w 15 z nich (27%), w tym koszty działań promocyjnych w 10 projektach (18%). Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **7,84%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **2,77%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. Czas realizacji nie miał wpływu na wysokość kosztów zarządzania.

W badanej próbie znalazły się jedynie projekty o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN, co było podyktowane zasadami określonymi w SZOOP.

B. PODZIAŁANIE 5.2.2 WSPARCIE INWESTYCJI PRZEDSIĘBIORSTW

Analizie poddano 54 projekty. Koszty zarządzania zostały rozliczone jedynie w 5 projektach, a koszty działań promocyjnych w 3. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **4,08%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **5,09%**.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu, które zostały rozliczone w całości jako wydatki na promocję wyniósł **9,63%** - 9 projektów w próbie (przedmiotowe koszty rozliczone w jednym projekcie),
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,54%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,55%** - 10 projektów w próbie (koszty z tytułu zarządzania rozliczone w przypadku 3 projektów, promocji w odniesieniu do 2 projektów),
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,08%**, koszty na działania promocyjne nie zostały przewidziane – 14 projektów w próbie (koszty zarządzania rozliczone w jednym projekcie).

Z badania wynika, że przedsiębiorstwa, przy realizacji projektów inwestycyjnych, w niewielkim stopniu korzystały z możliwości dofinansowania kosztów zarządzania i działań promocyjnych - 9% firm rozliczało koszty zarządzania, a tylko 6% - koszty działań promocyjnych.

3. DZIAŁANIE 5.4 WZMOCNIENIE REGIONALNEGO POTENCJAŁU BADAŃ I ROZWOJU TECHNOLOGII

Badaniu poddano 5 z 8 projektów, pozostałe 3 miały charakter operatorski i zostały przeanalizowane odrębnie. Projekty polegały na przeprowadzeniu badań. Tylko w jednym projekcie rozliczono koszty promocji, które stanowiły **1,01%** kosztów.

W przypadku działania 5.4 należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Podobnie jak w przypadku działania 5.1 możliwe było rozliczenie kosztów związanych z personelem merytorycznym projektu. Skorzystano z tej możliwości w przypadku 3 projektów, a średni udział wydatków na personel merytoryczny w kosztach bezpośrednich projektu wyniósł 79,83%. W ww. projektach nie rozliczano kosztów zarządzania.

4. DZIAŁANIE 5.5 PROMOCJA I ROZWÓJ MARKOWYCH PRODUKTÓW

Przeanalizowano 48 projektów, przy czym w 10 projektach (21%) rozliczano koszty zarządzania i obsługi projektu, tylko w jednym rozliczano wydatki przewidziane na promocję. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **4%**.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,77%**, brak rozliczonych kosztów promocji (36 projektów w próbie, przedmiotowe koszty rozliczone w ramach 5 projektów),

- b) **wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **9,07%**, brak rozliczonych kosztów promocji – 4 projekty w próbie,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **9%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1%** (4 projekty w próbie koszty zarządzania rozliczone w 3 przypadkach, promocji w jednym),
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,31%**, brak rozliczonych kosztów promocji – 2 projekty w próbie (koszty zarządzania rozliczone w jednym),
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **0,65%**, brak rozliczonych kosztów promocji – 2 projekty w próbie.

Na uwagę zasługuje kwestia bardzo niskiego udziału rozliczonych kosztów promocji, które wynikają ze specyfiki działania, które samo w sobie zakładało finansowanie głównie działań o charakterze promocyjnym. Z tego powodu promocja projektu odbywała się w ramach ponoszenia kosztów specyficznych¹⁰⁴ dla przedmiotowego działania, wśród których są m.in. koszty promocji związanej z targami i misjami oraz promocji i współorganizacji imprez.

5. DZIAŁANIE 5.6 KOMPLEKSOWE UZBROJENIE TERENÓW POD INWESTYCJE

Przeanalizowano 5 projektów. We wszystkich przypadkach beneficjenci rozliczali zarówno koszty zarządzania i obsługi projektu, jak i koszty działań o charakterze promocyjnym. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,99%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,88%**. W grupie znalazły się projekty trwające powyżej 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy. W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,77%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,48%** - 2 projekty w próbie,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,55%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,65%** - 3 projekty w próbie.

Wraz ze wzrostem czasu trwania oraz wartością projektu zmniejszał się udział kosztów zarządzania w kosztach bezpośrednich.

III.3.1.8. OŚ PRIORYTETOWA 6. WSPARCIE ROZWOJU TURYSTYKI

1. DZIAŁANIE 6.1 ROZWÓJ USŁUG TURYSTYCZNYCH W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZE

Analizie poddano 5 projektów. Koszty zarządzania i obsługi wystąpiły we wszystkich projektach, przy czym w 2 projektach ograniczyły się jedynie do kosztów działań promocyjnych. Średni udział kosztów

¹⁰⁴ Zob. rozdział III.3.1.2 niniejszej metodyki – projekty promujące markę województwa kujawsko-pomorskiego.

zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **5%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **1,86%**. W grupie znalazły się tylko projekty realizowane przez okres dłuższy niż 24 miesiące.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **5,38%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **1,86%** - 3 projekty w próbie,
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu w odniesieniu do kosztów bezpośrednich wyniósł **2,61%**, koszty promocji nie zostały rozliczone - 2 projekty w próbie,
- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **5,58%**, kosztów działań promocyjnych nie rozliczono – 1 projekt w próbie.

Specyfika działania obejmuje prowadzenie kampanii promocyjnych. Z tego powodu promocja projektu odbywała się w ramach ponoszenia kosztów specyficznych¹⁰⁵ dla projektów realizowanych w ramach przedmiotowego działania.

III.3.1.9. OŚ PRIORYTETOWA 7. WSPIERANIE PRZEMIAN W MIASTACH I W OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH ODNOWY

1. DZIAŁANIE 7.1 REWITALIZACJA ZDEGRADOWANYCH DZIELNIC MIAST

Przeanalizowano 31 projektów. W 26 z nich beneficjenci rozliczyli koszty zarządzania i obsługi, a w 24 przypadkach we wnioskach o płatność zostały także wykazane koszty działań promocyjnych. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,85%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,72%**. W grupie znalazły się projekty realizowane poniżej 12 m-cy, trwające od 12 do 24 m-cy jak i te powyżej 24 m-cy.

W badanej próbie znalazły się projekty:

- a) **o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,12%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,80%** - 14 projektów w próbie (koszty zarządzania i promocji rozliczone w 12 projektach)
- b) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 500 tys. PLN do 1 mln PLN** - średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **2,11%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,69%** - 3 projekty w próbie (koszty zarządzania i promocji rozliczone w 2 projektach),

¹⁰⁵ Zob. rozdział III.3.1.2 niniejszej metodyki – projekty promujące markę województwa kujawsko-pomorskiego.

- c) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **1,28%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,53%** - 5 projektów w próbie (koszty zarządzania i promocji rozliczone w 4 projektach),
- d) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł **3,63%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,85%** - 5 projektów w próbie (koszty zarządzania i promocji rozliczone w 4 projektach),
- e) **o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN** średni udział kosztów związanych z zarządzaniem i obsługą projektu wyniósł – **1,12%**, a średni udział kosztów przewidzianych na promocję wyniósł **0,73%** - 4 projektu w próbie (koszty promocji rozliczone w 3 projektach).

Na podstawie powyższych danych nie stwierdzono zależności pomiędzy wysokością kosztów zarządzania i promocji od czasu realizacji projektu, typu projektu ani wartości kosztów kwalifikowalnych jak również od typu beneficjenta.

2. DZIAŁANIE 7.2 ADAPTACJA DO NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH I POWOJSKOWYCH

Przeanalizowano 5 projektów. We wszystkich beneficjenci rozliczyli zarówno koszty zarządzania i obsługi projektu, jak i koszty działań promocyjnych. W badanej próbie znalazły się tylko projekty o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 5 mln PLN. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu w stosunku do całkowitych wydatków bezpośrednich projektu wyniósł **1,19%**. Średni udział kosztów wydanych na promocję wyniósł **0,18%**. Wszystkie projekty były realizowane w okresie dłuższym niż 24 m-ce.

Zmniejszenie wartości udziału kosztów zarządzania w kosztach bezpośrednich jest związane ze zwiększeniem wartości projektów.

III.4. PODSUMOWANIE WNIOSKÓW Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY KOSZTÓW PONOSZONYCH W PROJEKTACH REALIZOWANYCH W RAMACH RPO WK-P NA LATA 2007-2013

Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą średniego udziału kosztów zarządzania i obsługi projektu oraz kosztów promocji w kosztach bezpośrednich badanych projektów.

Tabela. Średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektu oraz kosztów promocji w kosztach bezpośrednich badanych projektów

Nr i nazwa działania	Koszty zarządzania i obsługi projektu, (w tym promocja) (%)	Koszty promocji projektu (%)
1.1 Infrastruktura drogowa	1,22	0,38
1.2 Infrastruktura transportu publicznego	1,17	0,54
1.3 Infrastruktura kolejowa	2,32	2,2
2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	1,87	0,19
2.2 Gospodarka odpadami	1,36	0,16
2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza	1,32	0,53
2.4 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	2,98	0,33
2.5 Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska	6,07	5,1
2.6 Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych	8,02	3,08
3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej	1,08	0,44
3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	2,82	0,21
3.3 Rozwój infrastruktury kultury	3,87	2,74
4.1 Rozwój infrastruktury ICT	1,07	0,59
4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności	1,56	0,72
5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu	10,59	1,35
5.2.1 Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw	7,84	2,77
5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	4,8	5,09*
5.4 Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	1,01	1,01
5.5 Promocja i rozwój markowych produktów	4	0
5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	1,99	0,88
6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze	5	1,86
7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast	1,85	0,72
7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojkowych.	1,19	0,18
	3,22	1,35

*w przypadku działania 5.2.2 koszty promocji pojawiły się w przypadku tylko dwóch grup projektów (o wartości kosztów kwalifikowalnych do 500 tys. PLN oraz pow. 1 mln do 2 mln PLN), a średni udział kosztów zarządzania i obsługi projektów w tych dwóch grupach (z uwzględnieniem kosztów promocji) wynosi 3,56%.

IV. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I BADANIA

Na podstawie analizy regionalnych programów operacyjnych, innych niż RPO WK-P stwierdzono, że chociaż w części z nich dopuszczono stosowanie całego katalogu metod uproszczonych opisanych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności tylko niektóre IZ RPO zdecydowały się na określenie wysokości stawek jednostkowych, czy też kwot ryczałtowych. Należą do nich IZ RPO województw: lubuskiego, opolskiego, podkarpackiego i śląskiego. Natomiast w RPO dla województw: lubuskiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego i śląskiego, które przewidują możliwość stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków, zastosowano stawki ryczałtowe. Biorąc pod uwagę podobieństwo typów projektów oraz beneficjentów w RPO WK-P na lata 2014-2020 można zastosować poziom stawek ryczałtowych, określony w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój dla typów projektów dotyczących badań i rozwoju.

Określenie wysokości stawek ryczałtowych można oprzeć na historycznych kosztach beneficjentów ponoszonych w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013, które zostały wykazane w rozdziałach III.3 i III.4. W celu określenia odpowiedniej wysokości stawek działania z RPO WK-P 2014-2020 przypisano działaniom realizowanym w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 (Załącznik nr 5).

Na podstawie badania przeprowadzonego na próbie projektów wskazanej w załączniku nr 3 zasadnym jest rozliczanie kosztów pośrednich tj. kosztów zarządzania i obsługi projektu, wszystkich beneficjentów RPO WK-P 2014-2020, których projekty będą współfinansowane z EFRR metodą stawek ryczałtowych, przy czym wysokość stawki ryczałtowej powinna zostać zróżnicowana dla wybranych działań/ poddziałań i typów projektów, z uwzględnieniem odrębności projektów operatorskich.

Rozliczeniu według stawki ryczałtowej podlegać będą następujące koszty pośrednie:

- A. koszty obsługi projektów operatorskich,
- B. koszty zarządzania i obsługi projektu, w tym koszty działań informacyjno-promocyjnych,

A. KOSZTY OBSŁUGI PROJEKTÓW OPERATORSKICH

Proponuje się zastosowanie następujących stawek dla rozliczania całkowitych kosztów ponoszonych przez operatora, w tym kosztów personelu bezpośredniego dla projektów operatorskich realizowanych w ramach wszystkich działań¹⁰⁶:

- do wysokości **15%** dla projektów do 10 mln PLN, z uwzględnieniem wszystkich kosztów ponoszonych przez operatora w tym kosztów personelu bezpośredniego,
- do wysokości **12%** dla projektów powyżej 10 mln PLN, z uwzględnieniem kosztów personelu bezpośredniego.

¹⁰⁶ Na podstawie analizy RPO WK-P 2007-2013.

B. KOSZTY ZARZĄDZANIA I OBSŁUGI PROJEKTU

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej w wysokości **3,20%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem, że w wybranych działaniach i poddziałaniach i typach projektów mogą być ustalone odrębne limity.*

Wykaz ustalonych **limitów** znajduje się poniżej:

1. PROJEKTY Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY NA RZECZ BADAŃ I INNOWACJI

a. DZIAŁANIE 1.1 PUBLICZNA INFRASTRUKTURA NA RZECZ BADAŃ I INNOWACJI

TYP PROJEKTU: Wsparcie rozwoju publicznej infrastruktury B+R+I jednostek naukowych o wysokim potencjale, w tym zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do świadczenia usług badawczo rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu nieobjętych zasadami pomocy publicznej¹⁰⁷.*

b. PODDZIAŁANIE 1.2.1 WSPARCIE PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH

TYP PROJEKTU: Stworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach w szczególności zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

c. PODDZIAŁANIE 1.3.1 WSPARCIE PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH AKADEMICKICH

TYP PROJEKTU: Stworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach odpryskowych/spółkach celowych, w szczególności zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹⁰⁸.*

2. PROJEKTY Z ZAKRESU PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW

TYP PROJEKTU: Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych przez przedsiębiorstwa.

a. PODDZIAŁANIE 1.3.1 WSPARCIE PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH AKADEMICKICH

¹⁰⁷ Na podstawie stawek zastosowanych w stosunku do podobnych typów projektów i beneficjentów w PO IR.

¹⁰⁸ Ibidem.

TYP PROJEKTU: Prowadzenie prac badawczo rozwojowych przez przedsiębiorstwa odpryskowe.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **17%**¹⁰⁹ bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, z wyłączeniem podwykonawstwa¹¹⁰.*

3. PROJEKTY NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO

a. PODDZIAŁANIE 1.4.2 WSPARCIE MŚP POPRZEZ INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

TYPY PROJEKTÓW:

1. Budowa sieci współpracy IOB dotyczącej innowacyjnej działalności gospodarczej w celu świadczenia zaawansowanych usług dla MŚP.
2. Opracowanie standardów nowych usług obejmujące testowanie usług.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **10,5%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹¹.*

b. PODDZIAŁANIE 1.4.3 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **4,6%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹².*

c. PODDZIAŁANIE 1.6.2 DOTACJE DLA INNOWACYJNYCH MŚP

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **4%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹³.*

4. PROJEKTY Z ZAKRESU PROMOCJI REGIONU

a. PODDZIAŁANIE 1.5.2 WSPARCIE PROCESU UMIĘDZYNARODOWIENIA PRZEDSIĘBIORSTW (z wyłączeniem projektów grantowych)

¹⁰⁹ Ibidem.

¹¹⁰ Ibidem.

¹¹¹ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 5.1 Rozwój instytucji otoczeni biznesu w RPO WK-P 2007-2013.

¹¹² Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 5.1 Rozwój instytucji otoczeni biznesu, 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje i 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojskowych w RPO WK-P 2007-2013.

¹¹³ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach poddziałania 5.2.1 Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw i 5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw w RPO WK-P 2007-2013.

TYPY PROJEKTÓW:

1. Wsparcie dla centrów obsługi inwestorów i eksporterów (COIE) obejmujące przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej.
2. Przedsięwzięcia promujące postawy proeksportowe przedsiębiorstw i/lub zapewniające kompleksowe przygotowanie do rozpoczęcia (rozwijania) działalności na rynkach międzynarodowych (w tym organizacja wydarzeń promujących postawy eksportowe, organizacja przedsięwzięć promujących marki eksportowe na rynkach docelowych opracowywanie analiz rynków zagranicznych).
3. Projekty z zakresu promocji gospodarczej regionu.

TYPY BENEFICJENTÓW:

Beneficjenci należą do sektora finansów publicznych.

Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości 9% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów do 2 mln PLN¹¹⁴.

Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości 3,2% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów powyżej 2 mln PLN¹¹⁵.

TYPY PROJEKTÓW:

1. Usługi doradcze w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej w szczególności z uwzględnieniem tworzenia strategii eksportowych, planów rozwoju eksportu, analiz gotowości eksportowej, międzynarodowych strategii marketingowych, badań i analiz potencjału eksportowego przedsiębiorstw,, strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych, tworzenia działów obsługi eksportu, dostosowanie biznes planu do działań eksportowych firmy, doradztwo prawne związane z wejściem na rynek zagraniczny.
2. Udział przedsiębiorstw w międzynarodowych targach i wystawach oraz w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą.
3. Wyszukiwanie i dobór partnerów na rynku docelowym.
4. Tworzenie i ułatwianie nawiązywania zagranicznych kontaktów gospodarczych przedsiębiorstw (poprzez np.: elektroniczne platformy wymiany informacji, czy w ramach współpracy międzyregionalnej podmiotów publicznych).

TYPY BENEFICJENTÓW:

¹¹⁴ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 5.5 Promocja i rozwój markowych produktów w RPO WK-P 2007-2013.

¹¹⁵ Ibidem.

Beneficjenci należą do sektora prywatnego.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **4%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹⁶.*

b. **PODDZIAŁANIE 1.5.3 WSPARCIE PROCESU UMIĘDZYNARODOWIENIA PRZEDSIĘBIORSTW
AKADEMICKICH**

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **4%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹⁷.*

5. **PROJEKTY Z ZAKRESU INFORMATYZACJI USŁUG PUBLICZNYCH**

a. **DZIAŁANIE 2.1 WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ E-USŁUG PUBLICZNYCH**

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,3%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹¹⁸.*

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **2,3%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów partnerskich, w których występuje co najmniej 5 partnerów¹¹⁹.*

b. **DZIAŁANIE 2.2 CYFROWA DOSTĘPNOŚĆ I UŻYTECZNOŚĆ INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO ORAZ
ZASOBÓW NAUKI, KULTURY I DZIEDICTWA REGIONALNEGO**

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu.*

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **2,8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów partnerskich w których występuje co najmniej 5 partnerów.*

6. **PROJEKTY Z ZAKRESU EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I TRANSPORTU PUBLICZNEGO**

¹¹⁶ Ibidem.

¹¹⁷ Ibidem.

¹¹⁸ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 4.1 Rozwój infrastruktury ICT i 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności w RPO WK-P 2007-2013.

¹¹⁹ Ibidem.

a. DZIAŁANIE 3.1 WSPIERANIE WYTWARZANIA I DYSTRYBUCJI ENERGII POCHODZĄCEJ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH (TYPY PROJEKTÓW 2,4,5)

TYPY PROJEKTÓW:

1. Budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepłej (mikroinstalacji) z OZE, wykorzystujących w pierwszej kolejności energię słoneczną i geotermalną, ale także biogaz, w budynkach publicznych oraz mieszkaniowych (w tym związanych z działaniami z zakresu mikrogeneracji i mikrotrigeneracji).
2. Budowa, przebudowa infrastruktury służącej do przesyłu i dystrybucji energii ciepłej pochodzącej z OZE (elementem projektu będzie przyłącze do źródła energii ciepłej).
3. Budowa, przebudowa sieci elektroenergetycznych (niskiego i średniego napięcia poniżej 110 kV) w zakresie niezbędnym do właściwego funkcjonowania przyłącza, dedykowanych przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). Wsparcie dotyczące przyłączania OZE do KSE uwzględniać może przyłączenia oraz budowy/przebudowy sieci należących do operatorów systemu dystrybucyjnego (pozostała część przyłączenia, tj. instalacja należąca do wytwórcy, będzie mogła zostać wsparta w ramach typu projektu 1¹²⁰).

Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości 3% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²¹.

b. DZIAŁANIE 3.3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM (DOT. PROJEKTÓW INNYCH NIŻ BUDYNKI MIESZKANIOWE)

PODDZIAŁANIE 3.5.1 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM W RAMACH ZIT (DOT. PROJEKTÓW INNYCH NIŻ BUDYNKI MIESZKANIOWE)

TYPY PROJEKTÓW:

Przedsięwzięcia z zakresu głębokiej i kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych, w tym m.in.:

- a) ocieplenie obiektu, wymiana pokrycia dachu, okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne wraz z instalacją,
- b) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz zastosowanie systemów zarządzania budynkiem,
- c) realizacja mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne,
- d) budowa i przebudowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
- e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE

¹²⁰ Dotyczy typu projektu nr 1 wyszczególnionego w SZOOP, Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, pkt. 10 Typy projektów.

¹²¹ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.4 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku w RPO WK-P 2007-2013.

Proponuje się zastosowanie (dot. działania 3.3 i poddziałania 3.5.1) stawki ryczałtowej do wysokości 1,3% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²².

c. DZIAŁANIE 3.4 ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I PROMOWANIE STRATEGII NISKOEMISYJNYCH

Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości 1,2% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²³.

d. PODDZIAŁANIE 3.5.2 ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I PROMOWANIE STRATEGII NISKOEMISYJNYCH W RAMACH ZIT

TYPY PROJEKTÓW:

1. Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego (w miastach z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym - do tych miast należy zaliczyć Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz i Inowrocław), w tym m.in.:
 - a) infrastruktura transportu publicznego: budowa i przebudowa sieci tramwajowych, zaplecza technicznego do obsługi taboru, infrastruktury punktowej (zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych), centrów przesiadkowych; elementy wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów oraz pozostała infrastruktura (w tym drogowa) niezbędna do rozwoju transportu publicznego i ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych,
 - b) zakup taboru (wyłącznie jako uzupełnienie inwestycji infrastrukturalnych),
 - c) systemy zarządzania ruchem (ITS), w tym m.in.: systemy centralnego sterowania sygnalizacją oraz priorytetyzacją transportu publicznego, systemy sygnalizacji akustycznej, systemy sygnalizacji świetlnej wzbudzanej przez autobusy i trolejbusy (sygnalizacja akomodacyjna), systemy monitorowania ruchu na kluczowych trasach, w tunelach, w newralgicznych punktach miasta wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej, system nawigacji satelitarnej dla usprawnienia ruchu i podniesienia bezpieczeństwa transportu publicznego, system informacji dla podróżnych – elektroniczne tablice informacyjne, w tym systemy on-line, systemy monitorowania bezpieczeństwa montowane na przystankach, węzłach przesiadkowych, parkingach oraz w taborze,
 - d) działania związane z ułatwianiem podróży multimodalnych, polityką parkingową (budowa i przebudowa parkingów typu np. "park&ride", "bike&ride", „kiss&ride”) oraz priorytetyzacją ruchu pieszego i rowerowego rozwój koncepcji "bike&ride", ścieżek i tras rowerowych oraz systemów rowerów publicznych/miejskich wraz z niezbędną infrastrukturą),
 - e) działania mające za zadanie zmniejszenie zatłoczenia miast i ograniczenie ruchu samochodowego w centrach miast (np. ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast, buspasy, priorytety w ruchu miejskim dla środków komunikacji publicznej).

¹²² Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza w RPO WK-P 2007-2013.

¹²³ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 1.2 Infrastruktura transportu publicznego w RPO WK-P 2007-2013.

2. Działania informacyjno-promocyjne (wyłącznie jako część powyższych projektów).

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,4%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²⁴.*

7. PROJEKTY Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM

a. PODDZIAŁANIE 4.1.1 POPRAWA OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIE SUSZY

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **6%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów uwzględniających działania informacyjno-edukacyjne skierowane do osób dotkniętych ryzykiem powodzi¹²⁵.*

b. PODDZIAŁANIE 4.1.2 WZMOCNIENIE SYSTEMÓW RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO I SŁUŻB RATOWNICZYCH

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **3,2%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²⁶.*

8. PROJEKTY Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI I WODNO-ŚCIEKOWEJ

a. DZIAŁANIE 4.2 GOSPODARKA ODPADAMI

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,4%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹²⁷.*

b. DZIAŁANIE 4.3 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ

PODDZIAŁANIE 4.6.1 WSPARCIE ROZWÓJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ W RAMACH ZIT

Proponuje się zastosowanie (dot. działania 4.3 i poddziałania 4.6.1) stawki ryczałtowej do wysokości¹²⁸:

¹²⁴ Ibidem.

¹²⁵ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.5 Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom w RPO WK-P 2007-2013.

¹²⁶ Ibidem.

¹²⁷ na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.2 Gospodarka odpadami w RPO WK-P 2007-2013.

¹²⁸ na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej w RPO WK-P 2007-2013.

2,4% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych do 2 mln PLN;

2,2% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla projektów o wartości kosztów kwalifikowalnych powyżej 2 mln do 5 mln PLN łącznie;

1,9% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu, dla pozostałych projektów.

9. PROJEKTY Z ZAKRESU PROMOCJI WALORÓW KULTURALNYCH REGIONU

a. DZIAŁANIE 4.4 OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTURY

TYPY PROJEKTÓW:

1. Projekty informacyjno-promocyjne walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny) jako element szerszych projektów w zakresie kultury wskazanych w pkt. 1-3¹²⁹.
2. Projekty związane z organizacją imprez kulturalnych, które wykazują znaczny wpływ na gospodarkę regionalną i znaczący wkład w osiągnięcie celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach Obszaru Priorytetowego Kultura.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **3,9%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁰.*

b. PODDZIAŁANIE 4.6.2 WSPARCIE OCHRONY ZASOBÓW KULTURY W RAMACH ZIT

TYPY PROJEKTÓW:

1. Projekty informacyjno-promocyjne walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny) jako element szerszych projektów w zakresie kultury wskazanych w pkt. 1-3¹³¹.

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **3,9%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³².*

¹²⁹ Dotyczy typu projektów nr 1-3 wyszczególnionych w SZOOP, Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury, pkt 10 Typy projektów.

¹³⁰ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 3.3 Rozwój infrastruktury kultury w RPO WK-P 2007-2013.

¹³¹ Dotyczy typu projektów nr 1-3 wyszczególnionych w SZOOP, Poddziałanie 4.6.2 Wsparcie ochrony zasobów kultury w ramach ZIT, pkt 10 Typy projektów.

¹³² Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 3.3 Rozwój infrastruktury kultury w RPO WK-P 2007-2013.

10. PROJEKTY Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

a. Działanie 4.5 OCHRONA PRZYRODY

PODDZIAŁANIE 4.6.3 WSPARCIE OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W RAMACH ZIT

TYPY PROJEKTÓW: wszystkie typy projektów, za wyjątkiem projektów grantowych

*Proponuje się zastosowanie (dot. działania 4.5 i poddziałania 4.6.3) stawki ryczałtowej do wysokości **6,5%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³³.*

11. PROJEKTY Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY

a. DZIAŁANIE 5.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,2%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁴.*

b. DZIAŁANIE 5.2 ROZWÓJ POZAMIEJSKIEGO TRANSPORTU PUBLICZNEGO

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **1,2%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁵.*

c. DZIAŁANIE 5.3 INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

*Proponuje się zastosowanie stawki ryczałtowej do wysokości **2,3%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁶.*

d. PODDZIAŁANIE 6.1.1 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ ZDROWOTNĄ

PODDZIAŁANIE 6.1.2 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

*Proponuje się zastosowanie (dot. poddziałania 6.1.1 i 6.1.2) stawki ryczałtowej do wysokości **2,8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁷.*

e. DZIAŁANIE 6.2 REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ICH OBSZARÓW FUNKcjONALNYCH

¹³³ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 2.6 Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych i 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze w RPO WK-P 2007-2013.

¹³⁴ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 1.1 Infrastruktura drogowa w RPO WK-P 2007-2013.

¹³⁵ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 1.2 Infrastruktura transportu publicznego w RPO WK-P 2007-2013.

¹³⁶ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 1.3 Infrastruktura kolejowa w RPO WK-P 2007-2013.

¹³⁷ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 3.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej w RPO WK-P 2007-2013.

PODDZIAŁANIE 6.4.1 REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ICH OBSZARÓW
FUNKCJONALNYCH W RAMACH ZIT

*Proponuje się zastosowanie (dot. działania 6.2 i poddziałania 6.4.1) stawki ryczałtowej do wysokości **1,8%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁸.*

f. PODDZIAŁANIE 6.3.1 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PRZEDSZKOLNĄ

PODDZIAŁANIE 6.4.2 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PRZEDSZKOLNĄ W RAMACH ZIT

PODDZIAŁANIE 6.3.2 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

PODDZIAŁANIE 6.4.3 INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W
RAMACH ZIT

*Proponuje się zastosowanie (dot. poddziałania 6.3.1, 6.4.2, 6.3.2, 6.4.3) stawki ryczałtowej do wysokości **3,5%** bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu¹³⁹.*

¹³⁸ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast w RPO WK-P 2007-2013.

¹³⁹ Na podstawie analizy projektów realizowanych w ramach działania 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej w RPO WK-P 2007-2013.

V. ZAŁĄCZNIKI:

- 1) Załącznik nr 1 Działania RPO WK-P 2007-2013 i przypisane do nich działania RPO WK-P 2014-2020
- 2) Załącznik nr 2 Projekty w ramach działań RPO WK-P 2007-2013 podlegające analizie
- 3) Załącznik nr 3 Dobór próby do badania spośród projektów w ramach RPO WK-P 2007-2013 według działań i wartości
- 4) Załącznik nr 4 Projekty podlegające badaniu w stosunku do wszystkich projektów w ramach RPO WK-P 2007-2013 objętych analizą z uwzględnieniem projektów partnerskich oraz złożonych
- 5) Załącznik nr 5 Działania RPO WK-P 2014-2020 i przypisane do nich działania RPO WK-P 2007-2013

VI. INFORMACJE, MATERIAŁY, DOKUMENTY I PRZEPISY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

- 1) art. 67 i 68 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L 347 z dnia 20 grudnia 2013 r., s. 320-469 z późn. zm.);
- 2) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z dnia 26 czerwca 2014 r., s. 1-78 z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z dnia 24 grudnia 2013r., s. 1-8 z późn. zm.);
- 4) decyzja komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11 stycznia 2012, s. 3);
- 5) Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz.U. 2016r. poz. 217 z późn. zm).

- 6) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488);
- 7) rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 899);
- 8) rozporządzenie Ministra infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1416);
- 9) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. poz. 1075);
- 10) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010);
- 11) rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 220);
- 12) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. poz. 1417);
- 13) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1364);
- 14) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1420);
- 15) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 2011);
- 16) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363);

- 17) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1208);
- 18) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 września 2016 r. (MR/H 2014-2020/12(02)/09/2016);
- 19) Wytyczne dotyczące form kosztów uproszczonych finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe, standardowe stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe (EGESIF_14-0017) (na podstawie art. 67 i 68 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, art. 14 ust. 2–4 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013 oraz art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013), Komisja Europejska, wersja z września 2014 r.;
- 20) Wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązki świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym z dnia 19 października 2015r. (MIR/H/2014-2020/30(1)/10/2014)
- 21) Szczegółowy opis osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014—2020 Wersja 1.15, 17 marca 2017 r.;
- 22) Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, 30 listopada 2016r.;
- 23) Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020, wersja z 14 marca 2017 r.;
- 24) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, 22 września 2015 r.;
- 25) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, 16 grudnia 2016 r.;
- 26) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia 2014 – 2020, 30 stycznia 2017r.;
- 27) Zasady kwalifikowania wydatków w ramach I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Powszechny dostęp do szybkiego Internetu (Załącznik nr 8 do Regulaminu konkursu, nabór nr POPC.01.01.00-IP.01-00-002/16, wersja z dnia 30 września 2016r.);
- 28) Zasady kwalifikowania wydatków w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 E-administracja i otwarty rząd (Załącznik nr 9 do Regulaminu konkursu, nabór nr POPC.02.03.02-IP.01-00-002/17, wersja z dnia 30 grudnia 2016r.);
- 29) Zasady kwalifikowania wydatków w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (obowiązujące dla II naboru projektów w działaniu 3.1 Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), Załącznik nr 10 do Regulaminu konkursu, nabór nr POPC.03.01.00-IP.01-00-002/17, wersja z dnia 30 grudnia 2016r.;

- 30) Zasady kwalifikowania wydatków w działaniu 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej (Załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu, nabór nr POPC.03.02.00-IP.01-00-001/16, wersja z dnia 29 lipca 2016r.);
- 31) Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 z dnia 29 marca 2017 r. (Dokument przyjęty Uchwałą nr 12/496/17 Zarządu Województwa z dnia 29 marca 2017 r.);
- 32) Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2013, Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (USZCZEGÓLOWIENIE RPO) wersja 5.3, z dnia 21 września 2016r.
- 33) Wytyczne Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014 – 2020 w sprawie kwalifikowalności kosztów objętych dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały Nr 3113/2017 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 12 stycznia 2017 r.);
- 34) Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 (załącznik do Uchwały nr 3266/V/17 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2017 r.);
- 35) Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (EFRR) (załącznik do Uchwały nr 930/16 zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 16 sierpnia 2016 r.);
- 36) Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 grudzień 2016r. [załącznik nr 4 do Zasad wdrażania RPO WP 2014 – 2020 (załącznik nr 2 do uchwały 91/207/17 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 31 stycznia 2017 r.)];
- 37) Wytyczne programowe instytucji zarządzającej RPO WM 2014 – 2020 - Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 (załącznik nr 1 do Uchwały nr 74/17 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 24 stycznia 2017 r.);
- 38) Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 (załącznik nr 1 do uchwały nr 1159/70/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 28 sierpnia 2015 r.);
- 39) Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014 – 2020 (EFRR) (załącznik do Uchwały nr 241/4853/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 listopada 2016 r.);

- 40) Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 v.4 (załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 2241/152/V/2016 z dnia 8 listopada 2016 r.);
- 41) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur Działanie 1.2 Innowacyjne firmy Poddziałanie 1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw Poddziałanie 1.2.2 Współpraca biznesu z nauką Działanie 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja Poddziałanie 1.4.2 Pakietowanie produktów i usług - Schemat A, Działanie 1.5 Nowoczesne firmy Poddziałanie 1.5.1 Wdrożenie wyników prac B+R Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 42/689/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26. lipca 2016 r.);
- 42) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach I. Osi Priorytetowej Cyfrowy Region Działanie 3.1 Cyfrowa dostępność informacji sektora publicznego oraz wysoka jakość e-usług publicznych oraz Działanie 3.2 E-zdrowie II Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.5 Wysokosprawne wytwarzanie energii III. Osi Priorytetowej Kultura i dziedzictwo Działanie 6.2 Dziedzictwo naturalne Poddziałanie 6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 42/690/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 lipca 2016);
- 43) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków ramach Osi Priorytetowej Obszary wymagające rewitalizacji Działanie 8.1. Rewitalizacja obszarów miejskich, Działanie 8.2 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Elbląga – ZIT bis, Działanie 8.3 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Ełku – ZIT bis w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 32/488/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 6 czerwca 2016 r.);
- 44) Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach poddziałania 1.3.1 Inkubowanie przedsiębiorstw (dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) (załącznik do Uchwały nr 37/605/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2016 r.);
- 45) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi IV Efektywność energetyczna, Regionalnego Programu Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument przedstawia zasady kwalifikowalności wydatków dla poddziałania 4.4.2 Poprawa mobilności miejskiej w miejskim obszarze funkcjonalnym Elbląga – ZIT bis (załącznik do Uchwały nr 31/472/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 30 maja 2016 r.);
- 46) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz osi VI - Kultura i dziedzictwo - Dokument prezentuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.4 Tereny inwestycyjne oraz działania 6.2 Dziedzictwo naturalne, poddziałanie 6.2.1

Infrastruktura uzdrowiskowa (załącznik do Uchwały nr 31/471/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 maja 2016 r.);

- 47) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach osi I - Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur oraz w osi IX - Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, Regionalnego Programu Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Dokument precyzuje zasady kwalifikowalności wydatków dla działania 1.4 Nowe modele biznesowe i ekspansja, poddziałanie 1.4.1 Promocja gospodarcza regionu oraz działania 9.2 Infrastruktura socjalna (załącznik do Uchwały nr 25/393/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 kwietnia 2016 r.);
- 48) Wytyczne w sprawie kwalifikowalności wydatków w ramach Osi Priorytetowej Efektywność energetyczna Działanie 4.3 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków Poddziałanie 4.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (załącznik do Uchwały nr 18/293/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 marca 2016 r.);
- 49) Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 5, 6, 7 - Wytyczne dotyczą działań realizowanych w osi 5: działanie 5.4 Zapobieganie i zarządzanie ryzykiem, poddziałanie 5.4.1 Bezpieczeństwo Warmii i Mazur; osi 6: działanie 6.1 Infrastruktura kultury, poddziałanie 6.1.1 Dziedzictwo kulturowe; osi 7: działanie 7.1 Infrastruktura drogowa o znaczeniu regionalnym, działanie 7.2 Infrastruktura drogowa w miejskich obszarach funkcjonalnych, poddziałanie 7.2.1 Mobilny MOF-ZIT Olsztyna, poddziałanie 7.2.2 Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Elbląga – ZIT bis, poddziałanie 7.2.3 Infrastruktura drogowa w miejskim obszarze funkcjonalnym Ełku – ZIT bis Efektywność energetyczna (załącznik do Uchwały nr 12/181/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 lutego 2016 r.);
- 50) Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 1 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 1: działanie 1.3 Przedsiębiorczość (Wsparcie przedsiębiorczości), poddziałanie 1.3.5 Usługi dla MŚP (załącznik do Uchwały 12/182/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 lutego 2016 r.);
- 51) Wytyczne programowe w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - oś 4, 5 - Wytyczne odnoszą się do działań realizowanych w osi 4: działanie 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, działanie 4.2 Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP; osi 5: działanie 5.1 Gospodarka odpadowa, działanie 5.2 Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej - Załącznik do Uchwały nr 5/35/16/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 stycznia 2016 r.);

- 52) Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości (Załącznik nr 1 do Regulaminu konkursu nr RPLB.01.02.00-IZ.00-08-K02/16, styczeń 2017r.: Kwalifikowalność wydatków w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości, Typ I Wspieranie inkubowania przedsiębiorczości oraz Typ II Profesjonalizacja usług świadczonych przez IOB) – województwo lubuskie;
- 53) REGULAMIN KONKURSU dotyczący projektów złożonych w ramach: Osi I Innowacje w gospodarce dla działania 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I Wersja nr 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 1792/2016 z dnia 8 marca 2016 r., Opole, marzec 2016 r.;
- 54) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA IV Zapobieganie zagrożeniom DZIAŁANIE 4.2 System wczesnego reagowania i ratownictwa Konkurs nr RPOP.04.02.00-IZ-16-001/16 Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2028/2016 z dnia 19 kwietnia 2016 r. Opole, kwiecień 2016 r.;
- 55) Regulamin konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA II Konkurencyjna gospodarka PODDZIAŁANIE 2.2.1 Przygotowanie terenów inwestycyjnych Konkurs nr RPOP.02.02.01-IZ.00-16-001/16 Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2812/2016 z dnia 2 listopada 2016 r., Opole, listopad 2016 r.;
- 56) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA III Gospodarka niskoemisyjna PODDZIAŁANIE 3.2.1. Efektywność energetyczna w budynkach publicznych Konkurs nr RPOP.03.02.01-IZ.00-16-002/16 dla subregionów: kędzierzyńsko – kozielskiego, brzeskiego, południowego Wersja nr 3; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2951 /2016 z dnia 28 listopada 2016 r. OPOLE, listopad 2016 r.;
- 57) REGULAMIN KONKURSU Nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA VI Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców DZIAŁANIE 6.1 Infrastruktura drogowa Konkurs nr RPOP.06.01.00-IZ.00-16-001/17 Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3092/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r., Opole, grudzień 2016 r.;
- 58) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA III Gospodarka niskoemisyjna PODDZIAŁANIE 3.1.1 Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych Wersja 1; dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3163/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. Opole, styczeń 2017 r.;
- 59) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA IV Zapobieganie zagrożeniom DZIAŁANIE 4.1 Mała retencja Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3162/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.;

- 60) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego PODDZIAŁANIE 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura Konkurs nr RPOP.05.03.01-IZ.00-16-001/16 Wersja nr 3, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 2453/2016 z dnia 1 sierpnia 2016 r. z późn. zm., OPOLE, marzec 2017 r.;
- 61) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA X Inwestycje w infrastrukturę społeczną PODDZIAŁANIE 10.1.1 Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu Wersja 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3231/2017 z dnia 24 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.
- 62) REGULAMIN KONKURSU Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 OŚ PRIORYTETOWA X Inwestycje w infrastrukturę społeczną DZIAŁANIE 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji (Gmina Kędzierzyn-Koźle) Wersja nr 1, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 3190/2017 z dnia 16 stycznia 2017 r., Opole, styczeń 2017 r.